

Naturverdier i Fåvang sør og Fåvang nord i Ringebu kommune

Miljøfaglig
Utredning

Rapport MU2025-28

Forsidebilde

Fra utredningsområdet i nord. Bildet viser våtmarksområdene ved Søre Berge, samt Lågens hovedløp i bakgrunnen. Foto: Geir Høitomt.

RAPPORT 2025-28

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Bjørn Harald Larsen
	Prosjektmedarbeider(e): Geir Høitomt
Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Innlandet	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Marie-Louise Olsen
Referanse: Høitomt, G. 2025. Naturverdier i Fåvang sør og Fåvang nord i Ringeby kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2025-28. 57 s. ISBN 978-82-345-0719-9.	
Referat: Kistefos Skogtjenester AS har utført kartlegging og sammenstilling av naturverdier i utredningsområdene Fåvang sør og Fåvang nord i Ringeby kommune. Arbeidet har omfattet kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, i tillegg til en heldekkende kartlegging av grunntyper etter NiN og artskartlegging. Formålet har vært å få en samlet oversikt over områdenes betydning om naturtyper, flora og fauna – særlig våtmarksfugl.	
Fåvang sør Utredningsområdet har betydelige naturfaglige kvaliteter knyttet til naturtyper, flora og fauna. Totalt er 36 rødlistearter påvist i utredningsområdet (fugl 35 arter, karplanter 1 art). Fremstad (1985) konkluderer med at Lågen ved Fåvang inneholder nesten alle de sump-, kratt- og skogstyper som er karakteristisk for de oversvømte områdene langs Lågen, og at området er unikt i nasjonal sammenheng. Fremstad peker også på at miljøene i dette undersøkelsesområdet viser flommiljøenes dynamiske karakter, med naturlige endringsprosesser knyttet til vegetasjon og plantesamfunn. Oppland (del av Innlandet fylke) har et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Av særlig stor verdi er områdets funksjon som raste- og matletingsområde for våtmarksfugl. Våtmarksområdene langs Gudbrandsdalslågen er viktige brikker i et nettverk av våtmarker som ligger i en av hovedtrekkrutene for fugl i Norge, langs de store dalførene på Østlandet (Fylkesmannen i Oppland 1982). Disse lokalitetene har ulik utforming og er tilgjengelige i ulike perioder avhengig av snøsmelting, isgang og vannstand. I tillegg dekker lokaliteten et stort spenn i naturtyper, og tilfredsstiller dermed en lang rekke arters krav til matsøk, skjul mm. Utredningsområdet sør for Fåvang naturreservat er en viktig brikke i dette samspillet. Lågen med Losna som storørretlokalitet har svært stor verdi og er kandidat til nasjonalt storørretvassdrag. En samlet vurdering av naturverdiene i utredningsområdet Fåvang sør gir sterkt regionalt - nasjonal verdi. I en samlet vurdering med tilgrensende Fåvang naturreservat får utredningsområdet nasjonal verdi.	

Fåvang nord

Utredningsområdet har store naturfaglige kvaliteter knyttet til naturtyper, flora og fauna. Totalt er 50 rødlistearter påvist i utredningsområdet (fugl 29 arter, karplanter 15 arter, moser 3 arter, sopp 3 arter).

Det er store naturverdier i området Fåvang nord knyttet til flomskogsmark (VU) og kalkrike helofyttsumper (VU), og det er kartlagt henholdsvis 22 og 5 lokaliteter av disse naturtypene. Innslaget av rødlistearter er svært stort, og totalt er 18 rødlistearter innen floraelementet påvist. Det er særlig grunn til å framheve de meget store forekomstene av sumpaniskjuke (EN), skogsøtgras (VU) og myrstjerneblom (VU).

En kombinasjon av nokså store arealer og hyppig forekomst av rødlistearter gjør at de fleste flomskogsmarkene har høy eller svært høy lokalitetskvalitet. Flere av de opprinnelige arealene med flomskogsmark i dette området er blitt redusert etter ulike typer inngrep (oppdyrking, vegbygging mm), og de intakte arealene representerer dermed en unik rest av dette flomskogsmiljøet. med meget stor bevaringsverdi.

I tillegg har tidligere Oppland fylke et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk.

Av særlig stor verdi er også områdets funksjon som raste- og matletingsområde for våtmarksfugl. Våtmarksområdene langs Gudbrandsdalslågen er viktige brikker i et nettverk av våtmarker som ligger i en av hovedtrekkrutene for fugl i Norge, langs de store dalførene på Østlandet (Fylkesmannen i Oppland 1982). Disse lokalitetene har ulik utforming og er tilgjengelige i ulike perioder avhengig av snøsmelting, isgang og vannstand. I tillegg dekker lokaliteten et stort spenn i naturtyper, og tilfredsstiller dermed en lang rekke arters krav til matsøk, skjul mm.

Utredningsområdet nord for Fåvang naturreservat er en svært viktig brikke i dette samspillet.

En samlet vurdering av naturverdiene i utredningsområdet Fåvang nord gir nasjonal verdi. Området grenser mot Fåvang naturreservat og dette styrker denne verdivurderingen ytterligere.

FORORD

Kistefos Skogtjenester AS har gjennomført kartlegging av naturverdier i to områder foreslått for supplerende vern ved Fåvang i Ringebu kommune i Innlandet. Kartleggingen er utført på oppdrag fra Statsforvalteren i Innlandet. Formålet har vært å få en oppgradering av kunnskapen om områdenes betydning for naturtyper, flora og fauna. For fauna er spesielt forekomsten av våtmarksfugl vektlagt.

Kontaktperson hos Statsforvalteren i Innlandet har vært Marie-Louise Olsen, som takkes for bidrag under prosjektet. Prosjektansvarlig i Miljøfaglig Utredning har vært Bjørn Harald Larsen, mens Geir Høitomt har stått for naturtype- og artskartlegging og rapportskriving. Jon Opheim takkes for viktige bidrag til fugledelen av rapporten.

Dokka/Eina, 28.02.2025

Kistefos Skogtjenester

Miljøfaglig Utredning AS

Geir Høitomt

Bjørn Harald Larsen

INNHold

FORORD	5
INNHold.....	6
1 INNLEDNING.....	7
2 METODE	8
2.1 NATURTYPEKARTLEGGING	8
2.2 FUGLEREGISTRERINGER.....	8
2.3 KARTLEGGINGSVERKTØY.....	9
2.4 GJENNOMFØRING AV FELTARBEID.....	9
3 FÅVANG SØR	10
3.1 OMRÅDEBESKRIVELSE	10
3.2 TIDLIGERE REGISTRERINGER	11
3.3 NATURTYPER OG FLORA	12
3.3.1 Naturtyper og flora i utredningsområdet.....	12
3.3.2 Ansvarsnaturtyper.....	16
3.3.3 Forekomst av rødlistearter	17
3.4 FUGL	17
3.5 ANNEN FAUNA	26
3.6 SAMLET VURDERING AV NATURVERDIER.....	27
3.6.1 Naturtyper og flora	27
3.6.2 Fugl	27
3.6.3 Annen fauna	28
3.6.4 Samlet vurdering av naturverdi	28
3.7 FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER	29
3.7.1 Fremmedarter	29
3.7.2 Forsøpling	29
4 FÅVANG NORD	30
4.1 OMRÅDEBESKRIVELSE	30
4.2 TIDLIGERE UNDERSØKELSER	31
4.2.1 Naturtyper og flora i utredningsområdet.....	33
4.2.2 Ansvarsnaturtyper.....	41
4.2.3 Forekomst av rødlistearter	42
4.3 FUGL	44
4.4 ANNEN FAUNA	51
4.5 SAMLET VURDERING AV NATURVERDIER.....	52
4.5.1 Naturtyper og flora	52
4.5.2 Fugleområde	53
4.5.3 Annen fauna	53
4.5.4 Samlet vurdering av naturverdi	53
4.6 FORVALTNINGSRELEVANTE PROBLEMSTILLINGER	54
4.6.1 Fremmede arter	54
4.6.2 Forsøpling	55
5 KILDER	56

1 INNLEDNING

Statsforvalteren i Innlandet arbeider med supplerende vern av verdifull natur i fylket. Som grunnlag for verneprosessene er det behov for kartlegging av naturforhold i kandidatområdene. I denne sammenheng fikk Miljøfaglig Utredning og Kistefos Skogtjenester i 2024 bl.a. i oppdrag å kartlegge naturverdier og fugl i to områder i Ringeby kommune. De to områdene grenser mot Fåvang naturreservat, henholdsvis i sør (Fåvang sør) og i nord (Fåvang nord). Oppdraget innbefattet kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, en heldekkende kartlegging av grunntyper etter NiN og artskartlegging, samt en sammenstilling av områdets betydning for fugl. Dette vil gi informasjon om forekomst av rødlistet natur og et grunnlag for verdisetting av naturen i det kartlagte området.

Rapporten presenteres resultatene fra feltarbeidet i 2024 og en oppsummering av tidligere registreringer av naturtyper, rødlistearter og fugl i områdene, samt en vurdering av områdenes verneverdier når det gjelder flora og fauna.

2 METODE

2.1 Naturtypekartlegging

Kartleggingen av naturtyper ble gjennomført med en kombinasjon av metodikk for basiskartlegging av verneområder etter NiN, og kartlegging etter Miljødirektoratets instruks for naturtypekartlegging. Disse to typene naturkartlegging kan utfylle hverandre for å gi informasjon om områdenes naturkvaliteter. I tillegg skulle områdene undersøkes for rødlistearter, rødlistede naturtyper og fremmede arter.

I dette prosjektet er det derfor benyttet følgende:

- Miljødirektoratets kartleggingsinstruks M-2209 (Miljødirektoratet 2024a)
- Basiskartlegging etter NiN 2.3 (Miljødirektoratet 2024b)
- Norsk rødliste for arter (Artsdatabanken 2021)
- Norsk rødliste for naturtyper i Norge (Artsdatabanken 2018a)
- Norsk fremmedartsliste (Artsdatabanken 2023)

Kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks bygger på NiN, og naturtyper er valgt ut enten fordi de er rødlistet eller har spesielle økologiske funksjoner. I kartleggingsinstruksen blir lokalitetene gitt en økologisk kvalitet på en femdelt skala, basert på lokalitetens skår for tilstand og naturmangfold etter vurdering av ulike, naturtypespesifikke parametere. Kvalitetskategoriene er vist i tekstboks 1.

Tekstboks 1. Kategorier for lokalitetskvalitet:

Svært høy kvalitet
Høy kvalitet
Moderat kvalitet
Lav kvalitet
Svært lav kvalitet

Forekomst av rødlistearter er et vesentlig kriterium for å verdsette en lokalitet eller et større område. Rødlistestatus for arter er basert på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). De fem kategoriene i rødlista er vist i tekstboks 2.

Tekstboks 2. Rødlistestatus:

CR = kritisk truet (Critically Endangered)
EN = sterkt truet (Endangered)
VU = sårbar (Vulnerable)
NT = nær truet (Near Threatened)
DD = datamangel (Data Deficient)

2.2 Fugleregistreringer

Den viktigste kilden til data om fuglelivet i området er Artsobservasjoner.no (AO). Særlig aktiv har Knut Gundersen og Jon Opheim vært i en årrekke, og sistnevnte har også gjort en vurdering av vår sammenstilling av observasjoner og verdivurdering av området basert på registreringer i Artsobservasjoner.

I forbindelse med opprettelsen og forvaltningen av eksisterende Fåvang naturreservat foreligger det flere rapporter som omhandler fuglelivet i eksisterende verneområde og i noen grad i de to utredningsområdene (Gundersen 1978, Sundfør 1979, Høitomt 2014, Opheim 2013, Gundersen 2023).

Områdets betydning for fugl er vurdert etter en egendefinert skala som lokalt, regionalt eller nasjonalt viktig. Hvordan disse vurderinger har blitt gjort er forklart nedenfor.

Lokalt viktig: Viktig hekke- og/eller rasteplass for lokale bestander av våtmarksfugl. Økologiske funksjonsområder for NT-arter.

Regionalt viktig: Viktig hekke- og/eller rasteplass for regionale bestander av våtmarksfugl. Økologiske funksjonsområder for VU-arter.

Nasjonalt viktig: Viktig hekke- og/eller rasteplass for nasjonale bestander av våtmarksfugl. Økologiske funksjonsområder for EN- og CR-arter.

Økologisk funksjonsområde: I norsk sammenheng nærmere definert i naturmangfoldloven som et område som oppfyller en økologisk funksjon for en art, slik som gyteområde, oppvekstområde, larvedriftsområde, vandrings- og trekkruiter, beiteområde, hiområde, myte- eller hårfellingsområde, overnattingsområde, spill- eller paringsområde, trekkvei, yngleområde, overvintringsområde og leveområde. Når det gjelder våtmarksfugl vil det i hovedsak være snakk om hekkeområder samt sentrale trekkruiter, rasteplasser, myteområder og overvintringsområder.

2.3 Kartleggingsverktøy

Miljødirektoratet har fått utviklet egne applikasjoner til iPad, «NiN-app» og «Arter-app», for registrering av NiN-data og arter i felt. Med topografisk kart eller ortofoto som underlag tegnes georefererte polygoner som kan tilegnes egenskapsdata basert på NiN-metodikken, i et eget lag i NiN-appen. Data leveres gjennom NiN-web etter validering. I Arter-app registreres georefererte punkter som tilknyttes egenskaper som artsnavn, antall, osv. Artsdata eksporteres og leveres gjennom Artsobservasjoner.

2.4 Gjennomføring av feltarbeid

Feltarbeid i 2024 hovedsakelig i september i Fåvang sør og i september til oktober i Fåvang nord. Værforholdene varierte noe, men satte ingen vesentlige begrensninger for feltarbeidet. Feltarbeidet omfattet i hovedsak kartlegging av naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, samt en heldekkende kartlegging av grunntyper etter NiN.

Noen mindre delområder med hindringer pga. vannstand/strømforhold ble kartlagt fra avstand, og har dermed en viss usikkerhet knyttet til naturtyper/arter. Dette dreier seg om relativt små arealer og vurderes ikke av stor betydning for den helhetlige verdivurderingen.

3 FÅVANG SØR

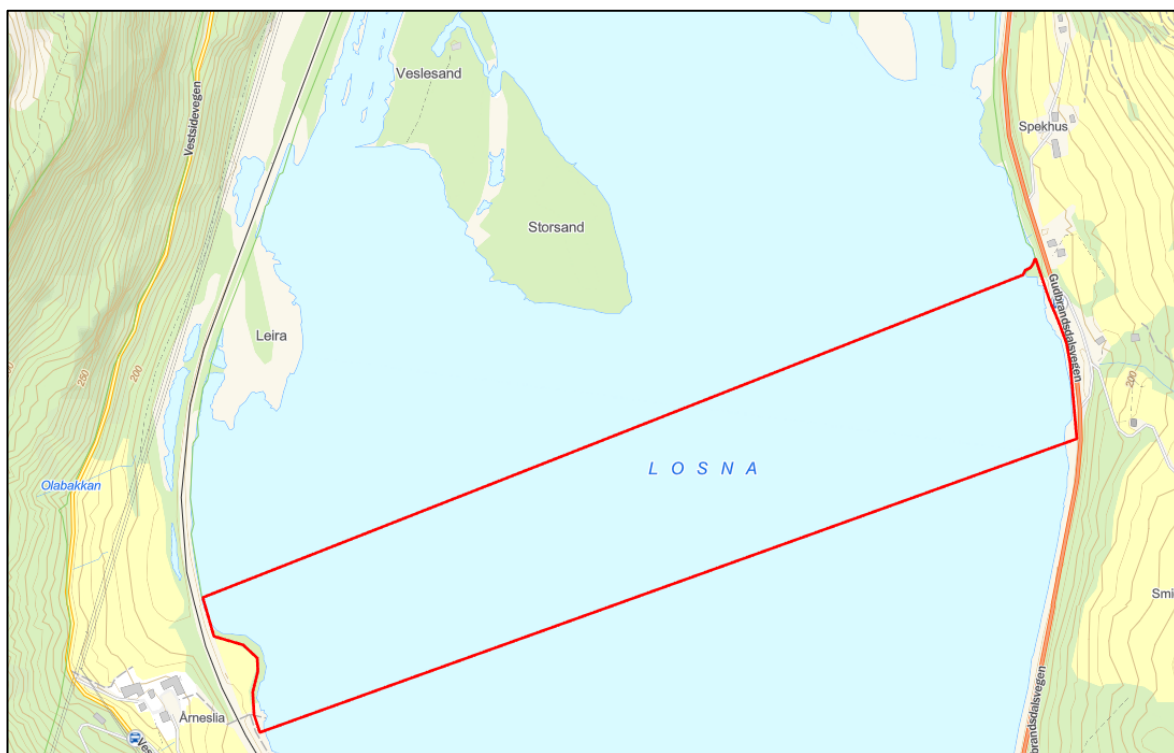
3.1 Områdebeskrivelse

Utredningsområdet omfatter elvestrekningen fra eksisterende Fåvang naturreservat og ca. 0,3 km sørover i Losnavatnet og ligger i et flatt slettelandskap med tykke lag av fluvialt materiale. Løsmassene er både grovkornet, sortert og lagdelt materiale av stein, grus og sand med god drenering, men også finkornet slam (silt) og fin sand avsatt i områder hvor elva flyter langsomt. Utredningsområdet ligger i overgangsseksjon mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon (OC), og i sørboreal vegetasjonssone (SB).

Utredningsområdet omfatter foruten vannstrengen også ei smal kantsone på begge sider av elveløpet, i hovedsak avgrenset mot E6 i øst samt mot jernbane og kulturlandskap i vest.

Kantsona mot dagens E6 er preget av utfyllinger på det alt vesentlige av strekningen, mens kantsona på vestsida har noe restareal av flomskogsmark. I elveløpet blottlegges nokså store arealer med sandbanker ved middels og lav vannstand i Gudbrandsdalslågen (Losnavatnet).

Utredningsområdet dekker et areal på ca. 299 dekar.

Figur 1. Utredningsområdet strekker seg fra eksisterende Fåvang naturreservat og sørover i Losnavatnet.

Figur 2. Utsikt fra Vestsidevegen mot søndre del av Fåvang naturreservat og utredningsområdet videre sørover. De blottlagte sandbankene til venstre i bildet ligger bare delvis innenfor dagens verneområde, og de ytre delene av disse inngår i utredningsområdet. Foto: Geir Høitomt.

3.2 Tidligere registreringer

Eli Fremstad sine botaniske undersøkelser i flommarkene langs Lågen (Fremstad 1985) omfatter også områdene ved Fåvang (avsnittene E Årnes-Rankleiv og F Tretterøya-Skjeggstad). Formålet med undersøkelsene var å kartlegge og beskrive ulike typer flombetinget og flompåvirket vegetasjon i vassdraget. I tilknytning til utredningsområdet beskriver Fremstad bl.a. store sandbanker som koloniseres av mandelpil og etter hvert vokser i areal, samt framføringen av jernbanen med avsnøringer av mindre partier med sump og viersumpskog. Fremstad (1985) konkluderer med at Lågen ved Fåvang inneholder nesten alle de sump-, kratt- og skogstyper som er karakteristisk for de oversvømte områdene langs Lågen, og at området er unikt i nasjonal sammenheng. Fremstad peker også på at miljøene bl.a. i dette undersøkelsesområdet viser flommiljøenes dynamiske karakter, og med bl.a. naturlige endringsprosesser knyttet til vegetasjon og plantesamfunn. Oppland (del av Innlandet fylke) har et vesentlig ansvar for å bevare bl.a. store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene.

Som type- og funksjonsområde fikk nåværende Fåvang naturreservat høy prioritet i verneplanen for våtmark i Oppland, og ble regnet som meget verneverdig i regional-fylkessammenheng (Fylkesmannen i Oppland 1982). I verneprosessen ble særlig områdets hovedfunksjon som viktig rasteplass for fugl vår og høst framhevet, men også verdien området hadde som hekke- og myteområde. Utredningsområdet omfatter den tilgrensende delen i sør og utgjør en naturlig gradient inn i Losnavatnet, bl.a. med blottlagte sandbanker ved lave vannstander.

I Naturbase er deltaområdet i innløpet i Losnavatnet gitt elvedelta ID: ED00000300 (Lågens utløp i Losna), med deltatype *klassisk delta* (Miljødirektoratet 2024). En mindre del av utredningsområdet i NØ inngår i dette naturområdet. Området har følgende beskrivelse: *Berggrunnen i området består av sandstein og leirskifer i veksling (Sigmond et al. 1984). Strendene består nesten utelukkende av finkornet, elvetransportert materiale, mest silt. Bare over korte strekninger finner en grovere materiale, som der noen av sideelvene munner ut i Lågen (Fremstad 1985). Sannsynligvis hadde Losna en langt større utstrekning etter istidens avslutning enn i dag. I postglacial tid har deltaet blitt bygd frem til den nåværende posisjon. Deltasletten, en elveslette som er utviklet på topplagene av et delta, strekker seg muligens helt opp til Hundorp, en avstand*

på 23 kilometer. Målinger viser en betydelig sedimentasjon på strekningen. Suspensjonstransporten inn i deltaet er på 95000 tonn/år (Bogen 1983.). Pålagingsmønstret i deltaområdet preges av en fremrykkende deltafront, noe som medfører at det foregår en aggradasjon i løpene og på elveslettene bakenfor (Huseby og Hole 1987). Biologiske indikatorer viser at vannkjemien er moderat påvirket av næringssalter (Kjellberg et al. 1999). Losnadeltaet er bygd opp der Lågen renner ut i innsjøen Losna (181 m.o.h.), Ringeby kommune. Deltaet er middels berørt av inngrep og er stort med sine 3827 dekar. Vassdragets nedbørfelt er på 11087 kvadratkilometer og drenerer Gudbrandsdalen.

Området er meget komplekst og inneholder de fleste typer flommarksvegetasjon som utvikles på finkornet substrat. Ved vestbredden der Lågen går over i Losna, er det lagt opp sandbanker som er blitt kolonisert av mandelpil (*Salix triandra*) og etter hvert vokst i areal. Her finner vi hovedsakelig varianter av mandelpilkratt, men også gråor-heggeskog, viersump, elvesnelle-starrsump, doggpilkratt. Utenfor Fåvang kirke ligger et 2 kilometer langt og 6-700 meter bredt flommarksområde med tre større øyer og en "fastlandsslette". Anslagsvis halvparten av området er dyrket opp, det øvrige består av elvidevegetasjon i sideløp, elvesnelle- og starrsump, grassump/fuktenger, mandelpilkratt, gråor-pileskog, gråor-heggeskog og doggpilkratt. Linviktjønnna er et av de to større vannene langs Lågen hvor det ikke er foretatt sjenerende inngrep de senere år. Her finner vi viersumpskog, elvesnelle- og starrsummer og grassumper/fuktenger med et forholdsvis artsfattig interiør (Fremstad 1985).

I Naturbase foreligger ellers ingen naturtyper kartlagt er DN-håndbok 13 eller Miljødirektoratets instruks (NiN) innenfor dette utredningsområdet.

3.3 Naturtyper og flora

3.3.1 Naturtyper og flora i utredningsområdet

Det kartlagte området omfatter den sørligste delen av deltaområdet i innløpet til Losnavatnet i Ringeby kommune, og strekker seg fra nåværende verneområde og ca. 265 meter sørover i Losnavatnet. Berggrunnen i området består av sandstein og leirskifer i vekslings (Sigmond et al. 1984), og strendene består nesten utelukkende av finkornet elvetransportert materiale, hovedsakelig silt. Utredningsområdet ligger i overgangsseksjon mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon (OC), og i sørboreal vegetasjonssone (SB).

I elveløpet i deltaområdet dannes det banker av elvetransportert materiale (sand og silt), og disse bankene blottlegges ved lav vannstand i Lågen/Losnavatnet. Deltaområdet er i en naturlig endring som kan ses ved å sammenligne eldre og nye flybilder, og situasjonen i 2012 (som hadde et illustrativt flyfoto) er vist på figur 3.

Figur 3. Flyfoto fra 2012 som viser blottlagt banke i elveløpet sørover fra eksisterende verneområde (verneområdegrensa markert med grønn linje). Flyfoto hentet fra Kilden (NIBIO 2025).

I Naturbase er deltaområdet i innløpet i Losnavatnet gitt elvledelta ID: ED00000300 (Lågens utløp i Losna), med deltatype *klassisk delta* (Miljødirektoratet 2024). En mindre del av utredningsområdet i NØ inngår i dette naturområdet. I beskrivelsen av lokaliteten i Naturbase heter det bl.a.: *Området er meget komplekst og inneholder de fleste typer flommarksvegetasjon som utvikles på finkornet substrat. Ved vestbredden der Lågen går over i Losna, er det lagt opp sandbanker som er blitt kolonisert av mandelpil (Salix triandra) og etter hvert vokst i areal. Her finner vi hovedsakelig varianter av mandelpilkratt, men også gråor-heggeskog, viersump, elvesnelle-starrsump, doggpilkratt.*

I gjeldende rødliste for naturtyper (Miljødirektoratet 2018) er delta som landform klassifisert som sårbar (VU).

Områdene på østsiden av Lågen/Losnavatnet er i all hovedsak preget av framføringen av E6, med vegskråning og utfylling på hele strekningen. Størstedelen av området her er kartlagt som sterkt endret fastmark med jorddekke eller blokkdeponier. De vegnære arealene skjøttes regelmessig med kantslått og krattrydding, mens ei stripe med varierende bredde (0 – 5 meter) langs vannkanten ikke omfattes av kantslått. Mot vernegrensa i nord er det ei delvis skogvokst utfylling med en mindre forekomst av mandelpil (NT).

Figur 4. Østsida av utredningsområdet med E6 og tilhørende vegskråning. Skråningen skjøttes med regelmessig kantslått. Foto: Geir Høitomt.

Figur 5. Østsida av utredningsområdet med E6 og tilhørende vegskråning der også enkelte partier har utfylling av steinblokker. Foto: Geir Høitomt.

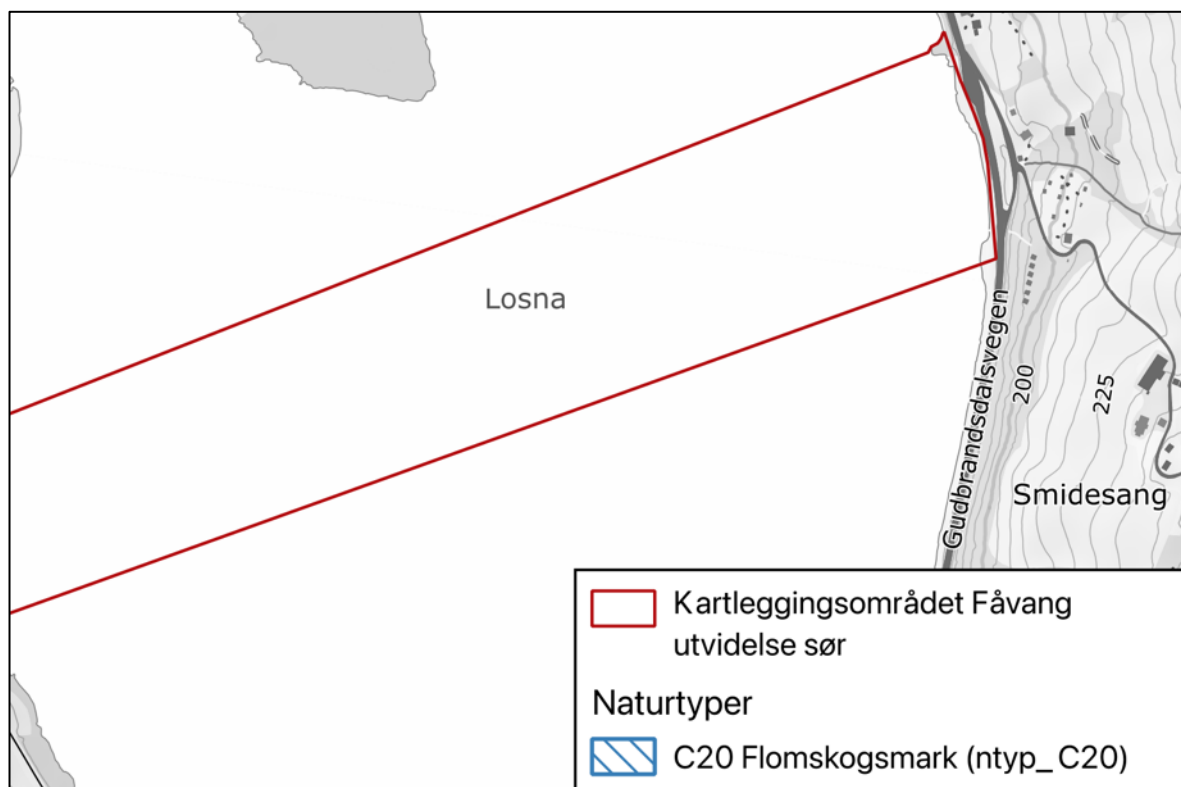
Områdene på vestsiden av Lågen/Losnavatnet er i noen grad preget av framføringen av jernbanen, med skråning og utfylling på nordre del av strekningen. Størstedelen av utredningsområdet er imidlertid kartlagt som flomskogsmark (VU). Flomskogsmarka har innslag av mandelpil (NT), samt store mengder drivved. Slike ansamlinger av drivved kan ha en viktig funksjon for insekter, men dette er ikke nærmere undersøkt. Helt i sør er det anlagt ei utfylling som bl.a. fungerte som båtplass.

Figur 6. Vestsida av utredningsområdet med flomskogsmark der mye drivved samler seg. Dette miljøet kan ha verdi for bl.a. insekter, men dette elementet er ikke kartlagt. Foto: Geir Høitomt.

Figur 7. Vestsida av utredningsområdet med flomskogsmark (VU) med bl.a. selje, gråor og mandelpil (NT). Foto: Geir Høitomt.

Figur 8. Oversiktskart som viser kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i utredningsområdet Fåvang sør.

Tabell 1. Oversikt over kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i utredningsområdet Fåvang sør.

Områdenavn NiN Id	Naturtype (rødlistekategori)	Tilstand	Natur- mangfold	Kvalitet	Areal
Årneslia øst NINFP2410176075	Flomskogsmark (VU)	God	Lite	Moderat	1668 m2

3.3.2 Ansvarsnaturtyper.

En analyse av naturtyper og arter som tidligere Oppland fylke har et særlig forvaltningsansvar for, ga som resultat at Oppland har et slikt særlig ansvar for 20 naturtyper (Larsen & Gaarder 2015). For 8 av disse gjelder forvaltningsansvaret for typen som sådan, mens det for de resterende gjelder delnaturtyper. Kriteriene for utvelgelsen er at 20 % eller mer av forekomstene (lokaliteter/areal, antall funn eller antall individer) skal være dokumentert eller svært sannsynlig befinne seg i Oppland. Også enkelte forvaltningsmessig viktige naturtyper (helhetlige landskap) ble vurdert.

Relevante ansvarsnaturtyper for Oppland i dette undersøkelsesområdet er:

- Flomskogsmark

I tillegg har tidligere Oppland fylke et vesentlig ansvar for å bevare bl.a. store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk fordi dalene er slake og med stadige tilførsler av sideelver. Dette har ført til at flommarker har blitt dannet mer eller mindre sammenhengende i dalbunnen fra Marlo bru i Skjåk til Lalm langs Otta og fra Selsmyrin til Lågendeltaet ved Lillehammer. Bare langs de store elvene i Troms og Finnmark, til dels også langs Gaula i Sør-Trøndelag og Folla/Glomma i Hedmark, finnes like store sammenhengende flommarker som langs Lågen og Otta (Larsen & Gaarder 2015). Flommarkene langs disse elvene viser stor variasjon mht. både naturtyper og artsforekomster, og

langs Lågen mellom Losna og Harpefoss er det et særlig vidt spekter av flommarkstyper på ulike substrater.

3.3.3 Forekomst av rødlistearter

Registrerte rødlistearter innenfor floraelementet i utredningsområdet Fåvang sør er listet opp i tabell 2 med truethetskategori og kjent forekomst.

Tabell 2. Oversikt over forekomst av rødlistede karplanter, moser og lav i utredningsområdet Fåvang sør hentet fra Artskart (Artsdatabanken 2024).

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Rødliste-status	Forekomst
Karplanter			
Mandelpil	<i>Salix triandra</i>	NT	I kantsone langs E6 (2024), i flomskogsmark ved Årneslia (2024)
SUM	1 art/2 funn		

Figur 9. Mandelpil (NT) ble påvist i utredningsområdet under feltarbeidet, og arten vokste bl.a. i et lite restareal nær E6. Foto: Geir Høitomt.

3.4 Fugl

Det foreligger en nokså stor datamengde med fugleobservasjoner fra utredningsområdet i Artsobservasjoner. Med begrensede ressurser avsatt til utredningen ble innsatsen derfor

konsentrert om å sammenstille eksisterende data framfor å bruke mye tid på ytterligere feltregistreringer.

Registreringene er spredt gjennom hele året, men med en overvekt av observasjoner fra våren (april/mai) og høsten (august – oktober). Utredningsområdet er normalt islagt fra desember til februar/mars.

Tabell 3. Sammenstilling av fugleobservasjoner i utredningsområdet (Fåvang sør) hentet fra Artsobservasjoner 31.12.2024.

Tegnforklaring:

- H: Hekking påvist, eller tydelige indikasjoner på hekking.
h: Mulig hekkefugl.
S: Streifgjest, bl.a. matsøk. Uten tegn til hekking.
T: Observert bare i trekktida, vår eller høst.
*** Forekommer vanlig i aktuelt habitat.
** Forekommer regelmessig, men relativt fåtallig.
* Forekommer sporadisk - fåtallig.

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Knoppsvane	<i>Cygnus olor</i>	S,T***		Registreres jevnlig i nordre del av området i store deler av sommerhalvåret, likevel med flest ind. ved lav vannstand vår og høst (Artsobservasjoner.no). Største enkeltobservasjon 8 ind. 15.04.2016 (Knut Gundersen).
Sangsvane	<i>Cygnus cygnus</i>	S,T***		Ses årlig i trekktida vår og høst, og holder seg gjerne i området helt fram til isen legger seg i oktober/november. Største dagsobservasjon er 7 ind. (Artsobservasjoner.no).
Sædgås (taigasædgås/ tundrasædgås)	<i>Anser fabalis</i>	T*	EN/ VU	Svært sjelden trekkgjest med 1 ind. på sandbanken nord i området 24.04. (Dag Leonard Fjeldstad). Fuglen ble på dette tidspunktet ikke rasebestemt, jf. senere oppsplitting i to arter.
Kortnebbgås	<i>Anser brachyrhynchus</i>	T***		Arten trekker regelmessig over området vår og høst i stort antall, og mellomander i enkelte år på grusbankene nord i området (Artsobservasjoner.no). Størstenotering er en rastende flokk på ca. 300 ind. 01.11.2000 (Dag Leonard Fjeldstad).
Tundragås	<i>Anser albifrons</i>	T*		Svært sjelden trekkgjest. 1 ind. observert i nordre del av området 01.11.2000 (Dag Leonard Fjeldstad).
Grågås	<i>Anser anser</i>	T***		Årlig trekkgjest vår og høst i varierende antall (Artsobservasjoner.no). De fleste er sett rastende på grusbankene nord i området, med 68 ind. 18.08.2022 (Ragnar Ødegård) som største registrerte antall. I enkelte år har fugler på høsttrekk holdt seg lenge i området, bl.a. en flokk på 34 ind. så sent som 20.11.1999 (Dag Leonard Fjeldstad).
Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	S,T***		Regelmessig trekkgjest vår og høst, som også er blitt gradvis vanligere å se på næringssøk sommerstid. På våren ses den som regel i antall opp mot 10 - 12 ind., mens den på sensommeren og høsten kan samles i større flokker nord i området (Artsobservasjoner.no). Største enkeltobservasjon er 44 ind. 09.08.2021 (Margaret M. Eggen).
Hvitkinngås	<i>Branta leucopsis</i>	S*		Svært sjelden gjest med 1 ind. nord i området 06.06.2015 (Jon Grunde Roland).
Gravand	<i>Tadorna tadorna</i>	T*		Sjelden trekkgjest med hhv. 6 og 1 funn vår og høst i tidsrommet 1976 - 2015, alle i nordre del av området (Opheim 2013 og Artsobservasjoner.no). Største enkeltobservasjon er 5 rastende ind. 18.04.2015 (Lars Erik Johannessen).
Mandarinand	<i>Aix galericulata</i>	S*		Svært sjelden gjest med to eldre funn nord i området: 2 hanner 21.05.1989 og 1 hann 01.05.1994 (Opheim 2013).
Brunnakke	<i>Anas penelope</i>	T***		Vanlig trekkgjest vår og høst med størst konsentrasjoner rundt grusbankene nord i området (Artsobservasjoner.no). Største enkeltobservasjoner er hhv. 63 ind. 06.05.2012 og 86 ind. 08.10.2006 (Opheim 2013).
Krikkand	<i>Anas crecca</i>	T***		Vanlig trekkgjest vår og høst med antall opp mot 80 ind. på våren (06.05.2010). Noe mer fåtallig på høsten med 30 ind. (05.09.1982) som størstenotering (Opheim 2013). De fleste observasjonene er gjort nord i området.

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Stokkand	<i>Anas platyrhynchos</i>	S,T***		Den vanligste av andeartene med til dels store antall i trekktida vår og høst, spesielt rundt sandbankene nord i området. Størstenotering vår og høst er hhv. 62 og 147 ind. 18.04.2010 og 13.09.2008 (Dag Leonard Fjeldstad). Sommerstid ses et fåtall ind. på næringssøk, hovedsakelig fra bestanden som hekker i reservatet lenger nord.
Stjertand	<i>Anas acuta</i>	T*	VU	Uregelmessig og fåtallig trekkgjest vår og høst, med flest funn i vårperioden april/ mai. Opptil 6 ind. er observert 30.04. - 01.05.1980 (Opheim 2013).
Knekkand	<i>Anas querquedula</i>	T*	EN	Sjelden trekkgjest nord i området på våren med 1 - 2 par registrert i 7 års i perioden 1975 - 2009 (Opheim 2013).
Skjeand	<i>Anas clypeata</i>	T*	VU	Sjelden trekkgjest på våren og for-sommeren nord i området med funn av 1 - 3 ind. i 7 år i tidsperioden 1977 - 2016 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Toppand	<i>Aythya fuligula</i>	S,T***		Årlig trekkgjest vår og høst, men sjelden med antall over 20 ind. Største enkelt-observasjon 22 ind. 15.05.1978. Er også sett på sommeren nord i området, men uten hekkeadferd (Opheim 2013).
Bergand	<i>Aythya marila</i>	T*	EN	Uregelmessig og fåtallig trekkgjest vår og høst med 6 kjente observasjoner (2 på våren og 4 på høsten) nord i området i tidsrommet 1999 - 2019. (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>). Største enkelt-observasjon 4 ind. 22.10.2012 (Jens Petter Ous).
Havelle	<i>Clangula hyemalis</i>	T*	NT	Sjelden trekkgjest med 2 ind. i lav flukt gjennom området 01.11.2000 (Dag Leonard Fjeldstad).
Svartand	<i>Melanitta nigra</i>	T*	VU	Uregelmessig trekkgjest vår og høst med hhv. 5 og 2 funn vår og høst, og med 5 ind. som største enkeltobservasjon 24.11.2000 (Dag Leonard Fjeldstad). I tillegg kommer et sommerfunn på Losnavatnet 03.07.2016 (Rune Zakariassen).
Sjørørre	<i>Melanitta fusca</i>	T*	VU	Sjelden trekkgjest nord i området med bare en observasjon; 1 hann 29.05.2010 (Jon Opheim).
Kvinand	<i>Bucephala clangula</i>	S,T***		Observeres daglig gjennom hele sommer-halvåret med størst antall vår og høst, men sjelden i større antall enn 25 - 30 ind. 32 ind. 01.10.2022 er største enkelt-notering (Ragnar Ødegård). Arten hekker i nærområdet og ungfugler blir jevnlig sett utover høsten (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Siland	<i>Mergus serrator</i>	T**		Fåtallig, men trolig årlig trekkgjest vår og høst, som er registrert med antall på mellom 1 - 5 ind. Noen sommer-observasjoner foreligger, men uten indikasjon på hekking (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Laksand	<i>Mergus merganser</i>	S,T***		Observeres jevnlig gjennom det meste av sommerhalvåret, men i størst antall i trekktida vår og høst. Som oftest mellom 10 - 20 ind., men av og til i store flokker, f.eks. hele 109 ind. våren 1997 og 219 ind. 03.11.2004 (Opheim 2013). Arten hekker i nærområdet og ungfugler blir jevnlig sett utover høsten (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Smålom	<i>Gavia stellata</i>	S,T**		Fåtallig men trolig årlig trekkgjest vår og høst, og som av og til oppsøker området på næringssøk i sommermånedene. Antallet har vekslet mellom 1 - 3 ind. (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Storlom	<i>Gavia arctica</i>	S,T***		Årlig trekkgjest med flest observasjoner på våren, som oftest mellom 1 - 5 ind., men opptil 18 ind. er registrert (08.05.2016). Enkeltfugler ses også på matsøk i sommer-månedene juni og juli (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dvergdykker	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	T*	EN	Sjelden art med to funn nord i området: 1 ind. 29.09.1999 (Opheim 2013) og 1 ind. 12.09.2014 (Geir Høitomt).
Toppdykker	<i>Podiceps cristatus</i>	h,S,T*		Mulig hekking i 2002, da 1 par var i gang med reirbygging i vika nord for Årneslia på vestsida (grenseområde til reservatet). Ellers har 1 - 2 ind. gjestet området i både lengre og kortere perioder vår, sommer og høst i årene 1978, 1999 - 2002, 2008, 2009 og 2013, men uten registrerte forsøk på hekking (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Horndykker	<i>Podiceps auritus</i>	T**	VU	Regelmessig trekkgjest på våren med 1 - 3 ind. Ses mer sporadisk på høsten (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Storskarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	S***	NT	Etter første observasjon 12.09.1980 har arten blitt en fast gjest i sommerhalvåret – fra begynnelsen av mai til langt ut

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
				i november måned. Antallet på våren overstiger sjelden 10 ind., men øker raskt utover sommeren og høsten, med største-noteringer på hhv. 41 ind. 13.07.2013 (Arne Johs. Mortensen) og 80 ind. 18.11. (Steinar Stueflotten). De fleste fuglene driver matsøk i nordre del av Losnavatnet, og bruker sandbankene som faste sitteplasser (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråhegre	<i>Ardea cinerea</i>	S,T***		Regelmessig forekomst i hele sommer-halvåret fra tidlig i april til senhøsten, og i enkelte år ved åpne råk til langt ut i desember måned. Antallet på våren overstiger sjelden 5 ind., men utover sommeren ses den i større antall. Dette er hovedsakelig fugler på næringssøk fra en stor hegrekoloni ca. 12 km lenger nord, hvor bestanden på det meste har telt 37 par (2005). Størst antall registreres på høsten, spesielt på de store sandbankene i nordenden av Losnavatnet. Her er det observert flokker på opptil 23 ind. 19.09.2024 (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svartglente	<i>Milvus migrans</i>	S*		Svært sjelden gjest. 1 ind. i flukt sørover Lågen, og over nordre del av Losnavatnet, 09.07.2023 (Tore Bang og Christian Vang).
Havørn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	S*		Uregelmessig streifgjest som har blitt vanligere å se de siste par tiårene. Ca. 18 funn av enkeltfugler er kjent fra perioden 1999 - 2024, hvorav 3 på våren, 11 på høsten og 4 på vinteren. De fleste fuglene er sett sittende på sandbankene, ofte spisende på et eller annet bytte. (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Hønsehauk	<i>Accipiter gentilis</i>	S*	VU	Enkeltfugler er observert et fåtall ganger på næringssøk i kantsonen av området på ulike tider av året (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Spurvehauk	<i>Accipiter nisus</i>	S**		Opptretr trolig nokså regelmessig på næringssøk i området til alle årstider, selv om den er rapportert relativt få ganger. Er påvist hekkende i nærområdet (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Musvåk	<i>Buteo buteo</i>	S*		Fåtallig, men trolig årlig trekkgjest. 7 funn av 1 - 2 trekkende ind. er registrert i perioden 2003 - 2024, alle i høst-månedene august - oktober (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kongørn	<i>Aquila chrysaetos</i>	S*		Sjelden streifgjest som et fåtall ganger er sett over området (Knut Gundersen).
Fiskeørn	<i>Pandion haliaetus</i>	S,T*	VU	Uregelmessig streif- og trekkgjest med enkeltfugler registrert 9 ganger i perioden 1971 - 2024. Alle i mai - august måned (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Tårnfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	S,T**		Trolig årlig forekomst i trekktda og på næringssøk i sommermånedene, selv om antall innrapporterte funn ikke er mange nok til å vise dette (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dvergfalk	<i>Falco coloumbarius</i>	S,T*		Uregelmessig trekk- og streifgjest der enkeltfugler bare er registrert et par ganger (vår og høst), men som ganske sikkert opptretr vanligere (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Vandrefalk	<i>Falco peregrinus</i>	S*		Sjelden gjest med bare et par rapporterte funn av enkeltfugler i september 2014 og april 2019 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>). Det er imidlertid grunn til å anta at arten besøker området langt hyppigere, siden den har en kjent hekkeplass i nærheten.
Sothøne	<i>Fulica atra</i>	T*	VU	Sjelden trekkgjest med 1 - 2 ind. observert nord i området 11.05. - 22.05.1993 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Trane	<i>Grus grus</i>	T***		Vanlig trekkgjest vår og høst. De fleste overflyvende, men noen mindre grupper (2 - 10 ind.) har også mellomlandet på de store sandbankene nord i området. Trana har forøvrig en av sine største rasteplasser i Innlandet på Ringeby- og Fryavollene ca. 15 - 20 km lenger nord. Her oppholder det seg flere 100 ind. vår og høst (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Tjeld	<i>Haematopus ostralegus</i>	S,T*	NT	Uregelmessig og fåtallig på våren og forsommeren, med observasjoner tilbake til 1984. Som oftest ses 1 - 2 ind. Dette kan være lokale fugler med tilknytning til området, jf. noen hekkefunn i Fåvang naturreservat. Største sikre trekk-observasjon er en flokk på 15 rastende ind. på sandbankene nord i området 10.05.2021 (Knut Gundersen).

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Sandlo	<i>Charadrius hiaticula</i>	T*		Sjelden trekkgjest som er observert bare en gang; 1 ind. på sandbanke nord i området 29.08.1978 (Opheim 2013).
Heilo	<i>Pluvialis apricaria</i>	T*	NT	Mellomlander svært sjelden på trekk. Bare en observasjon er kjent; 2 ind. nord i området 07.05.1977 (Opheim 2013).
Vipe	<i>Vanellus vanellus</i>	T*	CR	Tidligere en vanlig trekkfugl, som er i sterk nedgang, og som ikke er registrert i området siden 2016. I 1980-årene ble det observert flere flokker på over 100 ind., med størstenotering vår og høst på hhv. ca. 200 og 235 ind. 20.05.1982 og 01.09.1984. Senere er det observert opptil 52 ind. på trekk 22.04.1999 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dvergsnipe	<i>Calidris minuta</i>	T*		Sjelden gjest på sandbankene nord i området med observasjon av hhv. 1 og 2 ind. 31.08. og 01.09.1998 (Dag Leonard Fjeldstad).
Temmincksnipe	<i>Calidris temmincki</i>	T*		Sjelden trekkgjest med bare en sikker observasjon: 1 ind. på sandbanke nord i området 11.05.2017 (Øyvind Heldal).
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	T*	VU	Sjelden trekkgjest vår og høst som er i klar tilbakegang, og som ikke er påvist etter år 2000. I perioden 1978 - 2000 ble den sett i flere år med antall opp mot ca. 10 ind., hvorav noen ind. på bankene lengst nord i Losnavatnet (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Enkeltebekkasin	<i>Gallinago gallinago</i>	T**		Trolig nokså regelmessig på trekk, selv om det er gjort få observasjoner i denne delen av området. Arten er vanligere i de vegetasjonsrike sumpområdene lenger nord, dvs. innenfor dagens naturreservat. (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rugde	<i>Scolopax rusticola</i>	T*		Trolig en nokså årviss gjest, selv og enkelt-ind. bare er registrert et fåtall ganger over området i perioden 1978 - 2018 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Småspove	<i>Numenius phaeopus</i>	T*	NT	Fåtallig og uregelmessig trekkgjest på våren med 1 - 2 ind. registrert rastende på sandbanke nord i området 6 ganger i perioden 1977 - 2019 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Storspove	<i>Numenius arquata</i>	T**	EN	Fortsatt en årlig trekkgjest, spesielt om våren, men som er i sterk tilbakegang. Rastende flokker på hhv. 57 og 71 ind. er registrert 20.04.1979 og 23.04.2012. Senere har antall ind. stort sett dreid seg om et fåtall ind., med 9 ind. som største observasjon de siste 5 årene (2020) (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sotsnipe	<i>Tringa erythropus</i>	T*		Sjelden trekkgjest med to funn nord i området på våren: 1 ind. 15.05.1984 og 1 ind. 28.05.2012 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødstilk	<i>Tringa totanus</i>	T**	NT	Fåtallig, men regelmessig trekkgjest på våren, mer sjelden å se på høsten. Arten er i sterk tilbakegang. I de senere årene har observasjonene stort sett dreid seg om 1 - 2 ind. mens den i 1970- og 1980 årene forekom i flokker på 12 - 15 ind. (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gluttsnipe	<i>Tringa nebularia</i>	T**		Regelmessig trekkgjest på våren i lite antall, som oftest 1 - 4 ind. Den er mer sjelden og uregelmessig å se på høsten. Også denne arten forekom vanligere for en del ti-år tilbake med størstenoteringer på 13 ind. 15.05.1978 og 23 ind. 15.05.1982 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Skogsnipe	<i>Tringa ochropus</i>	T*		Opptrer fåtallig og uregelmessig i denne delen av området, med funn av 1 - 3 ind. på vårtrekk i april - mai måned (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Grønnstilk	<i>Tringa glareola</i>	T*		Trolig årviss trekkgjest vår og høst i lite antall, selv om svært få observasjoner er innrapportert fra denne delen av Fåvangsvollene i de senere årene (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Strandsnipe	<i>Actitis hypoleucos</i>	h,T***		Sannsynlig hekkefugl som har tilhold i området gjennom store deler av sommerhalvåret. Ses vanligvis i mindre flokker på opp mot ca. 10 ind. under trekket. På gode trekkdager er opptil 39 ind. registrert (07.05.2015) (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Hettemåke	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	T*	CR	En svært vanlig art for noen ti-år tilbake, med bl.a. en hekkekoloni på ca. 200 ind. i Fåvang naturreservat i 1988. I nordenden av Losnavatnet har hettemåke opptrådt sporadisk og fåtallig i de senere årene, hovedsakelig i vårmånedene april og mai. Største observasjon de siste 5 årene er 8 ind. 06.05.2023 (Lars Olav Granbu). Arten ble

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
				ikke registrert i 2024 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Fiskemåke	<i>Larus canus</i>	S,T***	VU	Ses regelmessig på trekk og næringsstreif i varierende antall, og kan oppholde seg i området til langt ut i oktober (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>). Største enkeltobservasjoner på grus-bankene nord i området vår og høst er hhv. 71 ind. 07.05.2015 (Knut Gundersen) og ca. 60 ind. 07.08.2017 (Jan Erik Haugen).
Sildemåke	<i>Larus fuscus</i>	S,T*		Uregelmessig forekomst i lite antall i sommerhalvåret (mai - september). Inntil 5 ind. er registrert, hovedsakelig på grusbankene nord i området (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråmåke	<i>Larus argentatus</i>	S,T***	VU	Årlig streif- og trekkgjest i hele sommer-halvåret, ofte til ut i november måned. På høsten samler den seg gjerne i store flokker på grusbankene nord i området, der det på det meste er registrert 255 ind. 29.08.2011 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svartbak	<i>Larus marinus</i>	S,T*		Uregelmessig og nokså fåtallig streif- og trekkgjest i sommerhalvåret med observasjoner av 1 - 7 ind. i tidsperioden 1997 - 2017. De fleste observasjonene er gjort på grusbankene nord i området (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Makrellterne	<i>Sterna hirundo</i>	S,T*	EN	Et fåtall ind. er iflg. Opheim 2013) registrert på trekk/næringsstreif. Senere observasjoner i området er ikke kjent (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødnebbterne	<i>Sterna paradisaea</i>	S,T*		Er iflg. Opheim 2013) en fåtallig og uregelmessig trekkgjest. Senere observasjoner i området er ikke kjent (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Lomvi	<i>Uria aalge</i>	S*	CR	Svært sjelden gjest. 1 ind. observert i nordenden av Losnavatnet 18.09.2012 (Jon Opheim).
Alke	<i>Alca torda</i>	S*	VU	Svært sjelden gjest. 1 ind. funnet død i strandsonen nord i området 07.10.2007 (Jon Opheim).
Ringdue	<i>Columba palumbus</i>	S,T***		Selv om lite er innrapportert blir arten jevnlig sett både i flokker og enkeltvis i og over området (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gjøk	<i>Cuculus canorus</i>	T*	NT	Uregelmessig trekkgjest som bare er rapportert med noen få ind. i kantsonen av området på våren (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Tårnseiler	<i>Apus apus</i>	S,T***	NT	Hekker i nærområdet og ses regelmessig i varierende antall på næringssøk i store deler av sommerhalvåret (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svartspett	<i>Dryocopus martius</i>	S*		Fåtallig og uregelmessig med bare en kjent observasjon innenfor området; 1 overflyvende ind. 08.05.2020 (Jon Opheim). Ellers observeres arten regelmessig i tilgrensende områder (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Flaggspett	<i>Dendrocopos major</i>	S**		Forekommer regelmessig i kantsonene og ses nå og da innenfor området, bl.a. 1 ind. 26.07.2017 (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sandsvale	<i>Riparia riparia</i>	S,T***	VU	Selv om lite er innrapportert blir sand-svala jevnlig sett på næringssøk i sommerhalvåret. Arten har hekkeplasser i nærområdet (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Låvesvale	<i>Hirundo rustica</i>	S,T***		Arten hekker i nærområdet og ses regelmessig i store deler av sommer-halvåret, både i forbindelse med trekk og næringssøk. På enkelte dager med noen ti-talls ind. (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Taksvale	<i>Delichon urbicum</i>	S,T**	NT	Hekker noen steder i nærområdet og observeres regelmessig, men nokså fåtallig, i store deler av sommerhalvåret. Forekommer i større antall under trekket vår og høst, bl.a. ca. 30 ind. 30.05.2022 (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Heipiplerke	<i>Anthus pratensis</i>	T***		Selv om lite er innrapportert er heipiplerka en regelmessig og ganske tallrik art å se i trekkida vår og høst (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gulerle	<i>Motacilla flava</i>	T**		Arten er mangelfullt rapportert, men opptre årlig i trekkida vår og høst, som regel i små flokker (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Vintererle	<i>Motacilla cinerea</i>	S,T**		Fåtallig men årlig trekkgjest vår og høst, som noen ganger også ses på næringssøk midtsommers. Observeres sjelden med mer enn 1 - 2 ind. samtidig (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Linerle	<i>Motacilla alba</i>	h,T***		Sannsynlig hekkefugl i kantsonen av området, som ses jevnlig gjennom hele sommerhalvåret. Under trekket vår og høst kan den opptre i flokker på flere ti-talls ind. (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sidensvans	<i>Bombycilla garrulus</i>	S,T*		Uregelmessig forekomst på senhøsten og vinteren, som i enkelte år er registrert med flokker i kantsonen av området (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Fossekall	<i>Cinclus cinclus</i>	S*		Et fåtall ind. ses sporadisk på næringssøk innenfor området, som regel tidlig på våren (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gjerdsmett	<i>Troglodytes troglodytes</i>	T*		Sporadisk forekomst med 1 - 2 ind. registrert på næringssøk i kantsonen av området i sommerhalvåret (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Jernspurv	<i>Prunella modularis</i>	S,T*		Vanlig hekkefugl i tilgrensende områder, som nå og da ses inne i området på næringssøk, eller i forbindelse med trekk (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødstrupe	<i>Erithacus rubecula</i>	S,T**		Vanlig art som hekker i kantsonen, og som bruker deler av området til nærings-søk. Flest ind. ses likevel i trekktida vår og høst (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Buskskvett	<i>Saxicola rubetra</i>	S,T*		Fåttallig forekomst i nærområdet, som mer sporadisk kan ses på næringssøk innenfor området (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Steinskvett	<i>Oenanthe oenanthe</i>	T*		Fåttallig og sporadisk trekkgjest med bare en observasjon innenfor området; 1 hann 16.04.2012 (Jens Petter Ous).
Svarttrost	<i>Turdus merula</i>	h,S,T**		Vanlig art i nærområdet, som med jevne mellomrom ses i kantsonen mot Losnavatnet på næringssøk, der den også muligens hekker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråtrost	<i>Turdus pilaris</i>	S,T***		Vanlig hekkefugl i tilgrensende områder, som ofte oppsøker området på nærings-søk. Er likevel mest tallrik i trekktida vår og høst, da den kan ses i store flokker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Måltrost	<i>Turdus philomelos</i>	T**		Regelmessig trekkgjest vår og høst, som kan ses i relativt lite antall sammen med andre trostearter i kantsonen av området. Blir ofte oversett/under-rapportert (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødvingetrost	<i>Turdus iliacus</i>	S,T***		Vanlig art som observeres jevnlig i kantsonen til området gjennom hele sommerhalvåret, likevel med flest ind. i trekktida vår og høst (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Munk	<i>Sylvia atricapilla</i>	h,S*		Fast hekkefugl i tilgrensende områder. Den kan påtreffes i krattvegetasjonen som grenser mot Losnavatnet, der den muligens også hekker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Hagesanger	<i>Sylvia borin</i>	h,S*		Fåttallig hekkefugl i tilgrensende områder, som med mellomrom blir registrert i frodige kantsoner mot Losnavatnet, der den også er en mulig hekkefugl. Her nevnes en syngende hann i nordøstre kant av området 15.06.2022 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gransanger	<i>Phylloscopus collybita</i>	T***		Relativt vanlig i kantsonene av området, hvor den lett lar seg registrere pga. stor sangaktivitet, spesielt på våren og forsommeren. Under trekket på høsten er den registrert til ut i oktober måned (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Løvsanger	<i>Phylloscopus trochilus</i>	h,S,T***		Vanlig art gjennom hele sommer-halvåret, som svært sannsynlig hekker i kantsonen av området (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svarthvit fluesnapper	<i>Ficedula hypoleuca</i>	S*		Relativt vanlig i nærområdet, men som er mer sporadisk å se på næringssøk i kantsonen mot Losnavatnet (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Granmeis	<i>Parus montanus</i>	S*	VU	Arten er mangelfullt rapportert, men blir av og til sett i kantsonen av området på næringssøk, spesielt høst og vinter sammen med andre meisearter (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svartmeis	<i>Parus ater</i>	S*		Selv om lite er innrapportert er også svartmeisen en art som streifer innom området på næringssøk, ofte sammen med andre meiser (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Blåmeis	<i>Parus caeruleus</i>	S**		Vanlig art i nærområdet, som med jevne mellomrom kan ses i kantsonen til Losnavatnet på næringssøk (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).

Art	Latinsk navn	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Kjøttmeis	<i>Parus major</i>	S***		Vanlig hekkefugl i tilgrensende områder, som er regelmessig å se på næringssøk i kantsonene (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Spettmeis	<i>Sitta europaea</i>	S*		Opptrer fåtallig, men regelmessig i nærliggende områder, men bare en sjelden gang i kantsonen mot Losna-vatnet (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Nøtteskrike	<i>Garrulus glandarius</i>	S*		Fåtallig, men som av og til er å se på næringssøk i området på høsten (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Skjære	<i>Pica pica</i>	S**		Vanlig rundt bebyggelsen som grenser inn mot området, og som med mellom-rom er å se i kantsonen mot Losnavatnet (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kaie	<i>Corvus monedula</i>	S**		Streifgjest som har tilhold i nærområdet det meste av året, og som ikke sjelden blir sett i flukt over området, ofte i små flokker. Arten hadde i 1970-årene en hekkekoloni i bergvegg ved Krekke gard, bare ca. 1 km fra området (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kråke	<i>Corvus cornix</i>	S***		Vanlig å se til alle årstider, og som hekker i tilgrensende område. Utenom hekke-tida ses arten i til dels store flokker i og over området. De store grusbankene nord i området er bl.a. faste samlings-steder hvor antall ind. flere ganger har telt nærmere 100 ind. (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Ravn	<i>Corvus corax</i>	S***		Observeres til alle årstider på nærings-søk, men som oftest overflyvende ind. På høst og vinter noen ganger i mindre flokker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Stær	<i>Sturnus vulgaris</i>	S,T*	NT	Var for noen ti-år tilbake en vanlig hekkefugl rundt bebyggelsen som grenser inn mot området. Den var også tallrik å se på trekket. Arten er i sterk tilbakegang og er nå en sporadisk gjest i området. Siste kjente funn er en flokk på ca. 50 ind. i kantsonen mot Losna/Lågen nord i området 27.09.2010 (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Bokfink	<i>Fringilla coelebs</i>	S,T***		Vanlig art som hekker i tilgrensende områder, og som jevnlig påtreffes i de smale kantsonene mot Losnavatnet, - enten på næringssøk eller som mellom-landingssted under trekket vår og høst (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Bjørkefink	<i>Fringilla montifringilla</i>	T*		Arten er mangelfullt rapportert, men blir av og til sett i kantsonen av området i trekktida vår og høst (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Grønnfink	<i>Carduelis chloris</i>	S**	VU	Til tross for få innrapporteringer regnes arten som nokså årviss på næringssøk i kantsonen av området, spesielt på ettersommeren og høsten (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Stillits	<i>Carduelis carduelis</i>	S*		Sjelden gjest med en observasjon av hele 21 ind. i kantsonen av området ved Årnes gard 22.02.2023 (Harald Bolstad).
Grønnsisik	<i>Carduelis spinus</i>	S***		Vanlig art som ses jevnlig i kantsonen av området på næringssøk, særlig høst og vinter da den kan opptre i store flokker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråsisik	<i>Carduelis flammea</i>	S***		Vanlig art som ofte blir underrapportert. Den ses jevnlig på næringssøk i kant-sonen av området, særlig høst og vinter da den kan opptre i store flokker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dompap	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	S***		Vanlig art som ses jevnlig på næringssøk i kantsonen til området, særlig høst og vinter da den kan opptre i mindre flokker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Snøspurv	<i>Plectrophenax nivalis</i>	T*		Sjelden trekkgjest med ett funn; 1 rastende ind. i nordenden av området 16.04.2012 (Jens Petter Ous).
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	S**	VU	Relativt vanlig hekkefugl i nærområdet, som jevnlig er å se i kantsonen mot Losnavatnet, spesielt på høsten da den ofte streifer omkring i små flokker (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sivspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	S,T***		Regelmessig hekkefugl i våtmarkene som grenser inntil området, og som jevnlig ses på næringssøk i strandsonen av Losna-vatnet. Her forekommer den også vanlig i trekktida vår og høst (Opheim 2013 og <i>Artsobservasjoner.no</i>).

Totalt er 118 fuglearter påvist i utredningsområdet sør for Fåvang naturreservat, hvorav hekking er dokumentert eller sannsynlig for 7 av disse (**tabell 3**). I alt 35 av de påviste fugleartene i utredningsområdet står på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021).

Utredningsområdet har sin klart viktigste funksjon i ornitologisk sammenheng som rasteplass under vår- og høsttrekket. Sandbankene i elveløpet benyttes som hvile- og rasteplasser og kan ha nokså store ansamlinger av våtmarksfugl. Eksempler på store antall er bl.a.: **kortnebbgås** (300 ind. 01.11.2000), **brunnakke** (63. ind. 06.05.2012, 86 ind. 08.10.2006), **stokkand** (147 ind. 18.04.2010 og 13.09.2008), **stjertand** (VU) (30.04.-01.05.1980), **laksand** (219 ind. 03.11.2004), **storlom** (15 ind. 08.05.2016), **storskarv** (NT) (80 ind. 18.11.2013), **vipe** (CR) (235 ind. 20.05.1982 og 01.09.1984), **storspove** (EN) (71 ind. 23.04.2012) og **fiskemåke** (VU) (60 ind. 07.08.2017).

I ornitologisk sammenheng er det avgjørende med et nettverk av rasteplasser langs trekkrutene som benyttes vår og høst. Utredningsområdet (sammen med Fåvang naturreservat) inngår i den svært viktige trekkruta som følger Mjøsa og Gudbrandsdalen, og hvor også flere andre verneområder er opprettet for å ivareta viktige rasteplasser.

Som hekkeområde har utredningsområdet begrenset verdi, men enkelte arter spurvefugl finner egnede hekkeplasser i kantsonene. Eksempler på sannsynlige hekkefugler er svarttrost, munk, hagesanger og løvsanger.

Figur 10. Storskarv (NT) er en karakterart i utredningsområdet. Arten benytter området til matsøk, og ses ellers ofte hvilende på sandbankene. Illustrasjonsfoto: Thor Østbye.

Figur 11. Rastende fugl på sandbanke i utredningsområdet 26.09.2024. På bildet ses kanadagås, storskarv (NT), stokkand, krikand og gråhegre. Foto: Geir Høitomt.

3.5 Annen fauna

Kunnskapsgrunnlaget for andre artsgrupper er mangelfullt, og foreliggende data om pattedyr og fisk er hovedsakelig hentet fra Artskart.

Pattedyr

Flaggermusfaunaen i undersøkelsesområdet er utilstrekkelig kjent, men data fra Artskart viser at nordflaggermus (VU) er registrert i eller nær området (bl.a. 1 ind. 22.10.2003 og 1 ind. 4.8.2003 (begge funn Kjell Isaksen)). Også ett funn av storflaggermus (EN) foreligger i umiddelbar nærhet 22.07.2003 (Kjell Isaksen) og begge artene forekommer dermed trolig også innenfor i utredningsområdet.

Også arter som bever og oter synes å opptre regelmessig i tilstøtende deler av Fåvang naturreservat, og begge artene forekommer trolig også nokså regelmessig i utredningsområdet. Ellers forekommer arter som elg, rådyr, grevling, rødrev og mink (SE), samt flere smågnager- og spissmusarter relativt vanlig i området.

Fisk

Data fra Artskart viser at i alt 12 fiskearter er påvist i Lågen ved utredningsområdet. Dette er artene gullbust, brasme, sik, lake, abbor, karuss, mort, elvenioye, harr, ørret, ørekyt og steinsmett.

Lågen med sine sideelver er den største gyteelva for storaure fra Mjøsa. Storauren i Lågen finnes på strekningen fra Mjøsa og 78 km opp til Harpefossen, som utgjør et naturlig vandringshinder. Samtidig er det en betydelig del av storauren i elva som ikke vandrer ned i Mjøsa, men benytter Lågen, og da i første rekke Losna, Jevnefjorden og Gillebofjorden som innsjø. Losnavatnet regnes derfor som leveområde for en egen storaurestamme som benytter tilløpselvene til innsjøen som gyte- og oppvekstområde. Leveområdet til storørretbestanden(e) i Losnavatnet antas primært å

være begrenset til strekningen mellom Hovdefossen i Øyer kommune og Harpefoss kraftverk, som utgjør et naturlig vandringshinder (Museth 2018). Dervo (2020) peker på Lågen med Losna som en storørretlokalitet som har svært stor verdi og som en kandidat til nasjonalt storørretvassdrag.

3.6 Samlet vurdering av naturverdier

3.6.1 Naturtyper og flora

I Naturbase er deltaområdet i innløpet i Losnavatnet gitt elvedelta ID: ED00000300 (Lågens utløp i Losna), og en mindre del av utredningsområdet i NØ inngår i dette deltaområdet. I gjeldende rødliste for naturtyper (Miljødirektoratet 2018) er delta som landform klassifisert som sårbar (VU). Elveavsetningene i innløpet til Losnavatnet som blottlegges ved moderat/lav vannstand i Losnavatnet, illustrerer på en god måte naturlige prosesser knyttet til massetransport og sedimentering i et stort innlandsvassdrag.

Utredningsområdet (vestsida) har også en mindre forekomst av flomskogsmark (VU), med innslag av mandelpil (NT). Mandelpil vokser også i et område langs E6 i østre del.

Eli Fremstad sine botaniske undersøkelser i flommarkene langs Lågen (Fremstad 1985) omfatter også områdene ved Fåvang (avsnittene E Årnes-Rankleiv og F Tretterøya-Skjeggestad). Fremstad (1985) konkluderer med at Lågen ved Fåvang inneholder nesten alle de sump-, kratt- og skogstyper som er karakteristisk for de oversvømte områdene langs Lågen, og at området er unikt i nasjonal sammenheng. Fremstad peker også på at miljøene i dette undersøkelsesområdet viser flommiljøenes dynamiske karakter, med bl.a. naturlige endringsprosesser knyttet til vegetasjon og plantesamfunn. Oppland (del av Innlandet fylke) har et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene.

Isolert sett har utredningsområdet Fåvang sør sterkt lokal - regional verdi for naturtyper og flora, mens en samlet vurdering med hele deltaområdet i innløpet til Losnavatnet gir regional - nasjonal verdi.

3.6.2 Fugl

Utredningsområdet (Fåvang sør) er et viktig rasteområde for vannfugl og våtmarkstilknyttede arter. Sandbankene i elveløpet fungerer som raste- og hvileområde for en lang rekke arter under vårtrekket og høsttrekket. I tillegg er området et viktig næringsøksområde for flere arter i sommerhalvåret. Totalt er 118 fuglearter påvist i utredningsområdet, og noen av disse opptrer i relativt høye antall (eksempelvis fiskemåke (VU), storskarv (NT), kortnebbgås, laksand og storlom).

I ornitologisk sammenheng er det viktig med et nettverk av rasteplasser langs trekkrutene som benyttes vår og høst. Fåvang naturreservat inngår i den svært viktige trekkruta som følger Mjøsa og Gudbrandsdalen, og hvor flere verneområder er opprettet for å ivareta viktige våtmarksområder. En utvidelse av Fåvang naturreservat sikrer viktige delområder som benyttes av en lang rekke arter, og bidrar dermed til en styrking av dette viktige nettverket.

Av de påviste fugleartene står i alt 35 arter på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Rødlisteartene fordeler seg med 3 kritisk truede (CR), 5 sterkt truede (EN), 16 sårbare (VU), 1 EN/VU og 10 nær truede (NT) arter.

Tabell 4. Oversikt over rødlistete fuglearter (Artsdatabanken 2021) i utredningsområdet Fåvang sør.

Rødlistekategori	Art
Kritisk truet (CR)	Vipe, hettemåke, lomvi
Sterkt truet (EN)	Knekkand, bergand, dvergdykker, storspove, makrellterne
EN/VU	Taigasædgås/tundrasædgås
Sårbar (VU)	Horndykker, skjeand, stjertand, svartand, sjøorre, fiskeørn, hønsehauk, sothøne, brushane, gråmåke, fiskemåke, alke, granmeis, sandsvale, grønnfink, gulspurv
Nær truet (NT)	Storskarv, havelle, tjeld, heilo, småspove, rødstilk, gjøk, stær, tårnseiler, taksvale

Isolert sett har utredningsområdet Fåvang sør sterkt regionalt til nasjonal verdi som rasteområde, mens en samlet vurdering med hele Fåvang naturreservat gir nasjonal verdi.

3.6.3 Annen fauna

Området er også del av et større leveområde for nordflaggermus (VU) og trolig storflaggermus (EN), samt leveområde for arter som bever og oter.

Utredningsområdet inngår i et større leveområde for 12 fiskearter, der både områder for næringsøk samt gyte- og oppvekstområder inngår. Losnavatnet regnes som leveområde for en egen storaurestamme som benytter tilløpselvene til «innsjøen» som gyte- og oppvekstområde. Dervo (2020) peker på at Lågen med Losna som en storørretlokalitet har svært stor verdi og som er kandidat til nasjonalt storørretvassdrag.

Med bakgrunn i eksisterende kunnskap vurderes utredningsområdet Fåvang sør å ha regional verdi for annen fauna.

3.6.4 Samlet vurdering av naturverdi

Utredningsområdet (Fåvang sør) har betydelige naturfaglige kvaliteter knyttet til naturtyper, flora og fauna. Totalt er 36 rødlistearter påvist i utredningsområdet (fugl 35 arter, karplanter 1 art).

Fremstad (1985) konkluderer med at Lågen ved Fåvang inneholder nesten alle de sump-, kratt- og skogstyper som er karakteristisk for de oversvømte områdene langs Lågen, og at området er unikt i nasjonal sammenheng. Fremstad peker også på at miljøene i dette undersøkelsesområdet viser flommiljøenes dynamiske karakter, med bl.a. naturlige endringsprosesser knyttet til vegetasjon og plantesamfunn. Oppland (del av Innlandet fylke) har et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene.

Av særlig stor verdi er områdets funksjon som raste- og matletingsområde for våtmarksfugl. Våtmarksområdene langs Gudbrandsdalslågen er viktige brikker i et nettverk av våtmarker som ligger i en av hovedtrekkrutene for fugl i Norge, langs de store dalførene på Østlandet (Fylkesmannen i Oppland 1982). Disse lokalitetene har ulik utforming og er tilgjengelige i ulike perioder avhengig av snøsmelting, isgang og vannstand. I tillegg dekker lokaliteten et stort spenn i naturtyper, og tilfredsstiller dermed en lang rekke arters krav til matsøk, skjul mm. Utredningsområdet sør for Fåvang naturreservat er en viktig brikke i dette samspillet.

Lågen med Losna som storørretlokalitet har svært stor verdi og er kandidat til nasjonalt storørretvassdrag.

En samlet vurdering av naturverdiene i utredningsområdet Fåvang sør gir sterkt regionalt - nasjonal verdi. I en samlet vurdering med tilgrensende Fåvang naturreservat får utredningsområdet nasjonal verdi.

3.7 Forvaltningsrelevante problemstillinger

3.7.1 Fremmedarter

Fremmede arter er en økende trussel mot naturtyper og stedegne arter i Norge (Artsdatabanken 2023). I arealene som grenser til utredningsområdet (bl.a. i Fåvang naturreservat) er det påvist relativt store forekomster av fremmedartene alaskakornell (SE) og kjempespringfrø SE). Disse artene bekjempes aktivt innenfor verneområdet. Det ble ikke gjort funn av disse artene i utredningsområdet, men spredningspotensialet fra nærliggende forekomster er stort. Både alaskakornell og kjempespringfrø har betydelig spredningspotensiale i utredningsområdet, og raske tiltak for å fjerne eventuelle forekomster er viktig.

3.7.2 Forsøpling

Noen mindre utfyllinger med noe søppel/skrot ble sett i kantsoner i utredningsområdet. I kantsoner forekom også noe småsøppel (isopor, tomkanner og løsplast) som har blitt spredt med flomvann og vind.

En større flom i Ottavassdraget i 2018 tok med seg over 20 000 kubikkmeter Glasopor fra fabrikkanlegget i Bismo. Glasopor ble spredt med flomvatnet og spredte seg også i deler av utredningsområdet. Under feltarbeidet til denne rapporten ble Glasopor sett på enkelte steder i bakevjer, flomskogsmark og kantsoner.

Det bør organiseres regelmessig søppelrydding i et eventuelt verneområde ved Fåvang sør.

Figur 12. Glasopor i flomskogsmark på vestsida i utredningsområdet. Foto: Geir Høitomt.

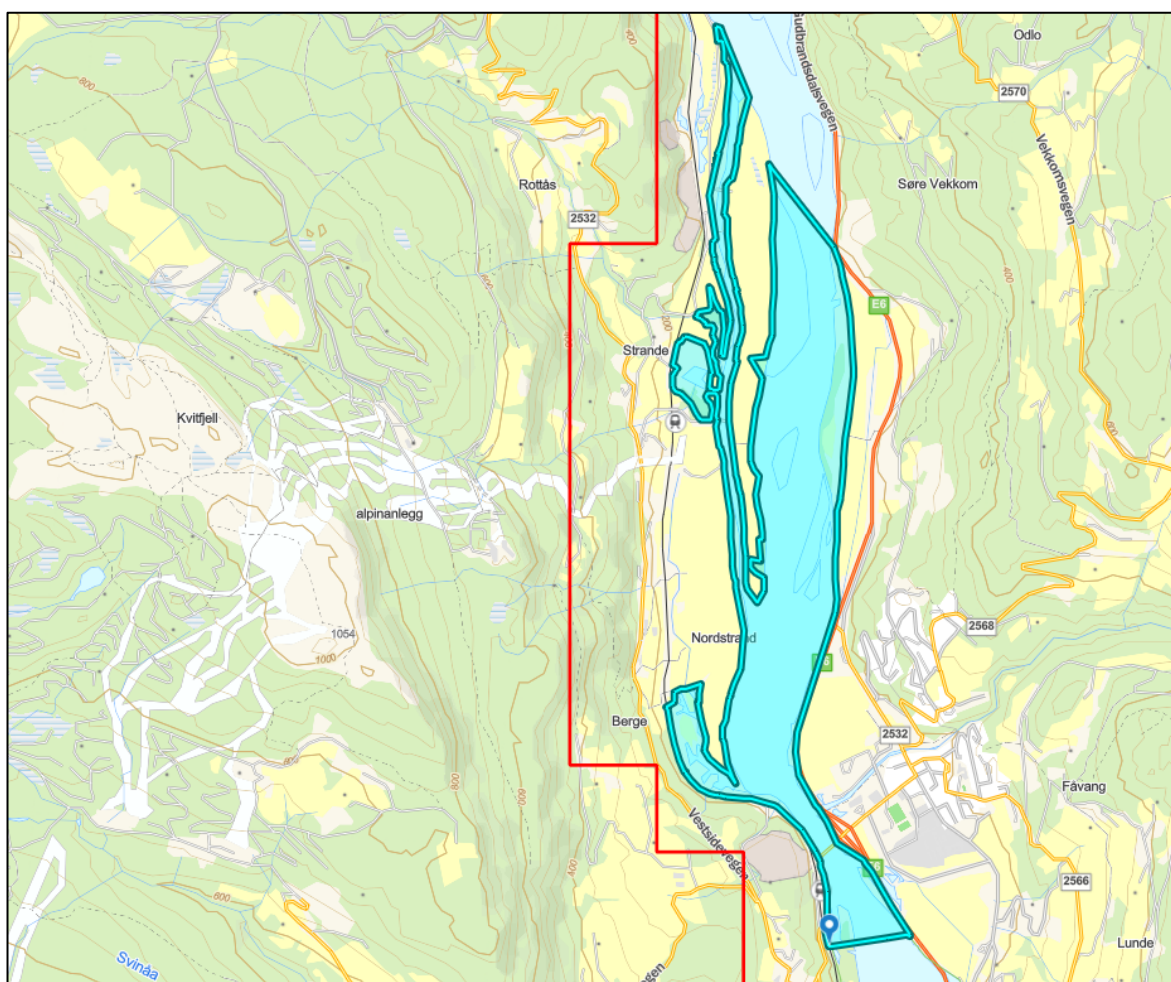
4 FÅVANG NORD

4.1 Områdebeskrivelse

Utredningsområdet omfatter elvestrekningen fra eksisterende Fåvang naturreservat og ca. 5 km nordover i Lågen og ligger i et flatt slettelandskap med tykke lag av fluvialt materiale. Løsmassene er både grovkornet, sortert og lagdelt materiale av stein, grus og sand med god drenering, men også finkornet slam (silt) og fin sand avsatt i områder hvor elva flyter langsomt. Utredningsområdet ligger i overgangsseksjon mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon (OC), og i sørboreal vegetasjonssone (SB).

Utredningsområdet omfatter foruten vannstrengen også kantsoner med tilhørende våtmarksnatur på begge sider av elveløpet. Utredningsområdet grenser delvis mot jordbruksarealer, samt mot E6 (i øst) og jernbane (i vest). Stasjonsvegen krysser området med bru ved Fåvang sentrum, og flere landbruksveger har krysningspunkter i utredningsområdet.

Utredningsområdet dekker et totalareal på ca. 2,27 km².

Figur 13. Utredningsområdet strekker seg fra eksisterende Fåvang naturreservat og nordover i Lågen til Storvollen.

Figur 14. Utsikt fra Vestsidvegen mot nordre del av Fåvang naturreservat og Fåvang sentrum. Den blottlagte sandbanken i elveløpet ligger i hovedsak innenfor dagens verneområde, mens utredningsområdet følger Lågen videre nordover. Foto: Geir Høitomt.

4.2 Tidligere undersøkelser

Eli Fremstad sine botaniske undersøkelser i flommarkene langs Lågen (Fremstad 1985) omfatter også områdene ved Fåvang (avsnittene E Årnes-Rankleiv og F Tretterøya-Skjeggstad). Formålet med undersøkelsene var å kartlegge og beskrive ulike typer flombetinget og flompåvirket vegetasjon i vassdraget. I tilknytning til utredningsområdet beskriver Fremstad bl.a. oppdyrkingen av Trøstakervollene nord for Fåvang som hadde endret store deler av det opprinnelige våtmarksområdet. De resterende delene av dette flommarksmiljøet fremheves likevel som et svært verdifullt område med bl.a. store pionerkratt av doggpil. Fremstad (1985) konkluderer med at Lågen ved Fåvang inneholder nesten alle de sump-, kratt- og skogstyper som er karakteristisk for de oversvømte områdene langs Lågen, og at området er unikt i nasjonal sammenheng. Fremstad peker også på at miljøene i dette undersøkelsesområdet viser flommiljøenes dynamiske karakter, og med bl.a. naturlige endringsprosesser knyttet til vegetasjon og plantesamfunn. Oppland (del av Innlandet fylke) har et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. I vernesammenheng klassifiserer Fremstad (1985) dette området som svært verneverdig i lands- eller landsdelssammenheng (prioriteringsgruppe 1).

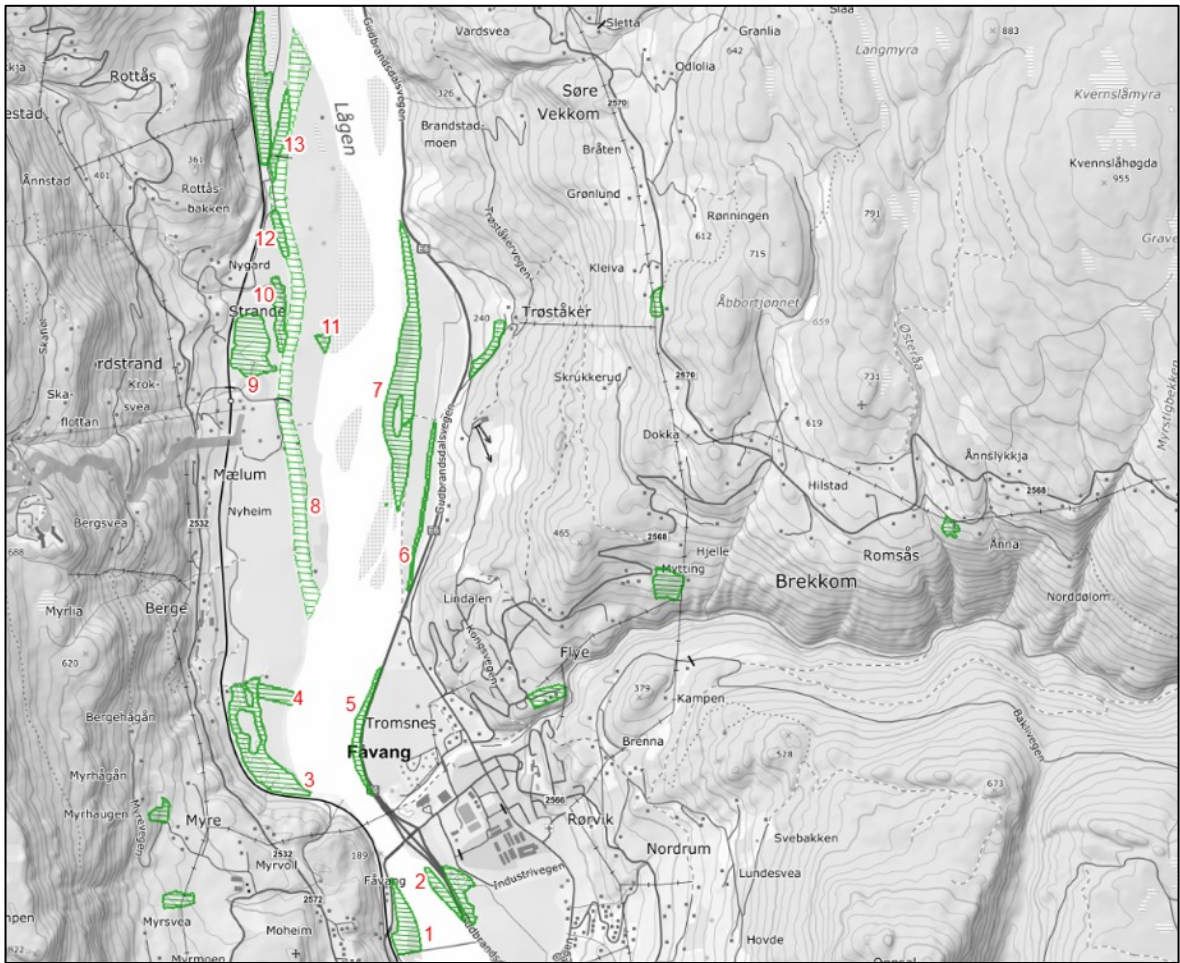
Som type- og funksjonsområde fikk nåværende Fåvang naturreservat høy prioritet i verneplanen for våtmark i Oppland, og ble regnet som meget verneverdig i regional-fylkessammenheng (Fylkesmannen i Oppland 1982). I verneprosessen ble særlig områdets hovedfunksjon som viktig rasteplass for fugl vår og høst framhevet, men også verdien området hadde som hekke- og myteområde. Utredningsområdet omfatter den tilgrensende delen i nord og tilfører arealer med flomskogsmark, sandbanker og sumpvegetasjon.

I Naturbase foreligger flere naturtyper kartlagt er DN-håndbok 13 innenfor utredningsområdet. Tabell 5 gir en oversikt over disse lokalitetene som er opprettet i forbindelse med supplerende

kartlegging av naturtyper i flommark i Gudbrandsdalen i 2012 (Breili 2013). Disse områdene består av elveørkratt, slåttemark, flomskogsmark, evjer, bukter og viker samt bekke­drag, kroksjøer og flomdammer.

Tabell 5. Kartlagte naturtypefigurer etter DN-håndbok 13 i utredningsområdet (Naturbase). For plassering se figur 15.

Områdenavn	Naturtypeld	Naturtype	Utforming	Verdi
Moheimsflata, Ø for	BN00092474	Åpen flommark	Elveørkratt	Viktig
S for Fåvang II	BN00092488	Åpen flommark	Elveørkratt	Svært viktig
Berge	BN00101720	Evjer, bukter og viker	Evje	Svært viktig
Myrevollen	BN00108354	Slåttemark		Svært viktig
Tromsnes	BN00092486	Åpen flommark	Elveørkratt	Svært viktig
Trøstakervollene sørøst	BN00101735	Evjer, bukter og viker	Evje	Viktig
Trøstakervollene	BN00037722	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	Svært viktig
Mæhlum	BN00101742	Evjer, bukter og viker	Evje	Lokalt viktig
Strande, tjern nedenfor	BN00101732	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elveparti	Gammel, mindre flompåvirkede kroksjøer og flomdammer	Viktig
Strande	BN00101733	Viktige bekke­drag	Meandrerende parti med naturlige kantsoner	Svært viktig
Eldstadvollen	BN00101727	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	Viktig
Nygård nordøst	BN00101737	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	Viktig
Elstadvollen øst	BN00101719	Gråor-heggeskog	Flommarksskog	Viktig

Figur 15. Kart som viser tidligere kartlagte naturtyper etter DN-håndbok 13 (kilde. Naturbase). Se tabell 5 for omtale av lokalitetene.

Det er gjennomført NIN-kartlegging i utredningsområdet i 2018, og disse registreringene fanger i stor grad opp naturtypefigurene som ble kartlagt etter DN-håndbok 13 i 2012. NIN-kartleggingen i 2024 ble gjennomført etter endret kartleggingsinstruks, men overlapper likevel i stor grad når det gjelder naturtyper. Gjennomgående kommer imidlertid flomskogsmarkene ut med høyere verdi, hovedsakelig grunnet nye funn av rødlistearter.

4.2.1 Naturtyper og flora i utredningsområdet

Utredningsområdet Fåvang nord har relativt store arealer med flomskogsmark (VU), fordelt på hele strekningen fra eksisterende reservat i sør og nordover til Elstadvollen og Trøstakervollen. Av særlig store forekomster er det grunn til å framheve lokalitetene på Storvollen, Trøstakervollen og ved Mæhlum. For øvrig forekommer flomskogsmarka også som nokså smale bremmer mot dyrket mark eller annen skog, eller i overgang mot åpen flomfastmark. Antall kartlagte lokaliteter med flomskogsmark (T30-C-1/T30-C-2) er 22, og samlet areal er ca. 280 dekar. Gråor, hegg, mandelpil (NT), selje, bjørk og vierarter (bl.a. svartvier) er dominerende tre- og buskvekster. Flere av flomskogsmarkene har relativt sett høy alder, og dermed forekomster av liggende og stående død ved. Det er tidligere (2018) gjort funn av opalkjuke (VU) og honninghvitkjuke (NT) i slikt miljø på Trøstakervollene. Ellers forekommer regelmessig arter som tyrihjel, strutseving, hengeving, villrips, humle, stornesle, bekkeblom, mjødukt og vendelrot.

Flomskogsmarkene i utredningsområdet utmerker seg med hyppig forekomst av rødlistearter, hvorav sumpaniskjuke (EN) og skogsøtgras (VU) har spesielt store forekomster. Det er særlig grunn til å framheve forekomsten av sumpaniskjuke som opptrer regelmessig og til dels vanlig i

flomskogsmarkene. Av andre rødlistearter forekommer også dalfiol (VU), huldregas (NT) og storrap (NT) i dette miljøet.

En kombinasjon av nokså store arealer og hyppig forekomst av rødlistearter gjør at de fleste flomskogsmarkene har høy – svært høy lokalitetskvalitet. Flere av de opprinnelige arealene med flomskogsmark i dette området er blitt redusert etter ulike typer inngrep (oppdyrking, vegbygging mm), og de intakte arealene representerer dermed en unik rest av dette flomskogsmiljøet.

Figur 16. Flomskogsmark (VU) med dominans av mandelpil (NT) på østsida av Lågen, sør i utredningsområdet. Foto: Geir Høitomt.

Figur 17. Gråordominert flomskogsmark med innslag av strutseving ved Trøstakervollen. Foto: Geir Høitomt.

I utredningsområdet forekommer også nokså spredt innslag av åpen flomfastmark (NT), og naturtypen opptrer bl.a. ved Trøstakervollen, Storvollen og sør for Tromsas utløp. Totalt i utredningsområdet er det kartlagt 7 lokaliteter med åpen flomfastmark (T18-C-1/T18-C-2), og samlet areal er ca. 21,7 dekar.

Karakteristiske arter i de åpne flomfastmarkene er bl.a. sølvbunke, småørkvein, sylblad, åkersnelle, rødsvingel, krypkvein, reinfann og spredt innslag av fjellsnelle. Av rødlistearter forekommer mandelpil (NT) regelmessig.

Av fremmedarter i dette miljøet er det spesielt forekomsten av kjempesøtgras (SE) som er utfordrende. Arten ble særlig påvist i søndre del av området og hadde en relativt stor forekomst i åpen flomfastmark og helofyttsump øst for Fåvang stasjon. Arten kan danne kompakte bestander og fortrenge naturlige arter, og eksempelvis er det påvist nedgang i forekomst av myrstjerneblom (VU) ved Lierelva etter invadering av kjempesøtgras (Miljødirektoratet 2023).

I elveløpet inngår også flere sand- og siltholdige banker som blottlegges ved lav vannføring i vassdraget. Disse områdene viser dynamikken med naturlig massetransport i vassdraget, og selv om de er vegetasjonsløse har de stor verdi for fuglelivet som raste- og hvileplasser.

Figur 18. Åpen flomfastmark i utredningsområdet sør for Fåvang sentrum. Bildet viser også bl.a. forekomst av sylblad, strandrør og kjempesøtgras (sistnevnte til venstre på odden). Foto: Geir Høitomt.

Figur 19. Oversiktsbilde som viser tjernet ved Strande omgitt av helofyttsump, åpen flomfastmark og flomskogsmark. Foto: Geir Høitomt.

Figur 20. Foto fra Trøstakervollene som viser tørrlagte sand- og siltbanker i elveløpet. Disse bankene er vegetasjonsløse, men har stor verdi for fuglelivet som raste- og hvileplasser. Også i disse smale kantsonene inngår mandelpil (NT) nokså regelmessig. Foto: Geir Høitomt.

Sanddynemark (VU) dannes når sandbanker i elveløpet blottlegges ved lav vannstand og tørker ut i overflaten, og sanden deretter blir blåst opp og danner rygger/dyner på land. I 2024 ble det i utredningsområdet kartlagt 2 mindre forekomster av sanddynemark på østsida rett sør for Fåvang sentrum. Forekomstene er små (totalt 1, 3 dekar) og det er noe usikkerhet knyttet til både sonering og avgrensing av forekomstene. Forekomstene ble kun vurdert med kikkert fra avstand, men både strandrug og smårørkvein så ut til å forekomme sparsomt på dynemarka.

Figur 21. To mindre områder sør for Fåvang sentrum ble vurdert å være sanddynemark (VU). Forekomstene ble vurdert fra avstand og det er usikkerhet knyttet til avgrensing og arts mangfold. Foto: Geir Høitomt.

I utredningsområdet inngår også flere forekomster av kalkrik helofyttsump (L4-C-3) (VU), fortrinnsvis knyttet til flomløp, kanaler og evjer. Naturtypen er kartlagt ved bl.a. Mæhlum, Søre

berge, Strande, Trøstakervollen og Storvollen, og er gjerne omgitt av flomskogsmark eller åpen flomfastmark. Totalt 5 lokaliteter med et samlet areal på ca. 129 dekar er kartlagt. Disse sumpområdene er nokså artsrike, og med karakteristiske arter som elvesnelle, kvass-starr, sennegrass, selsnepe, kattehale og myrhatt. Av rødlistearter forekommer både myrstjerneblom (VU) og vassmynte (NT) nokså regelmessig i disse lokalitetene, mens spredte tidligere funn av evjeslirekne (EN), sumpklo (EN), kamtusenblad (VU) og kjempetjernmose (VU) også trolig er gjort i denne naturtypen. Helofyttsump har også stor verdi for fuglelivet, og fungerer bl.a. som matletingsområder for andekull og vadefugl.

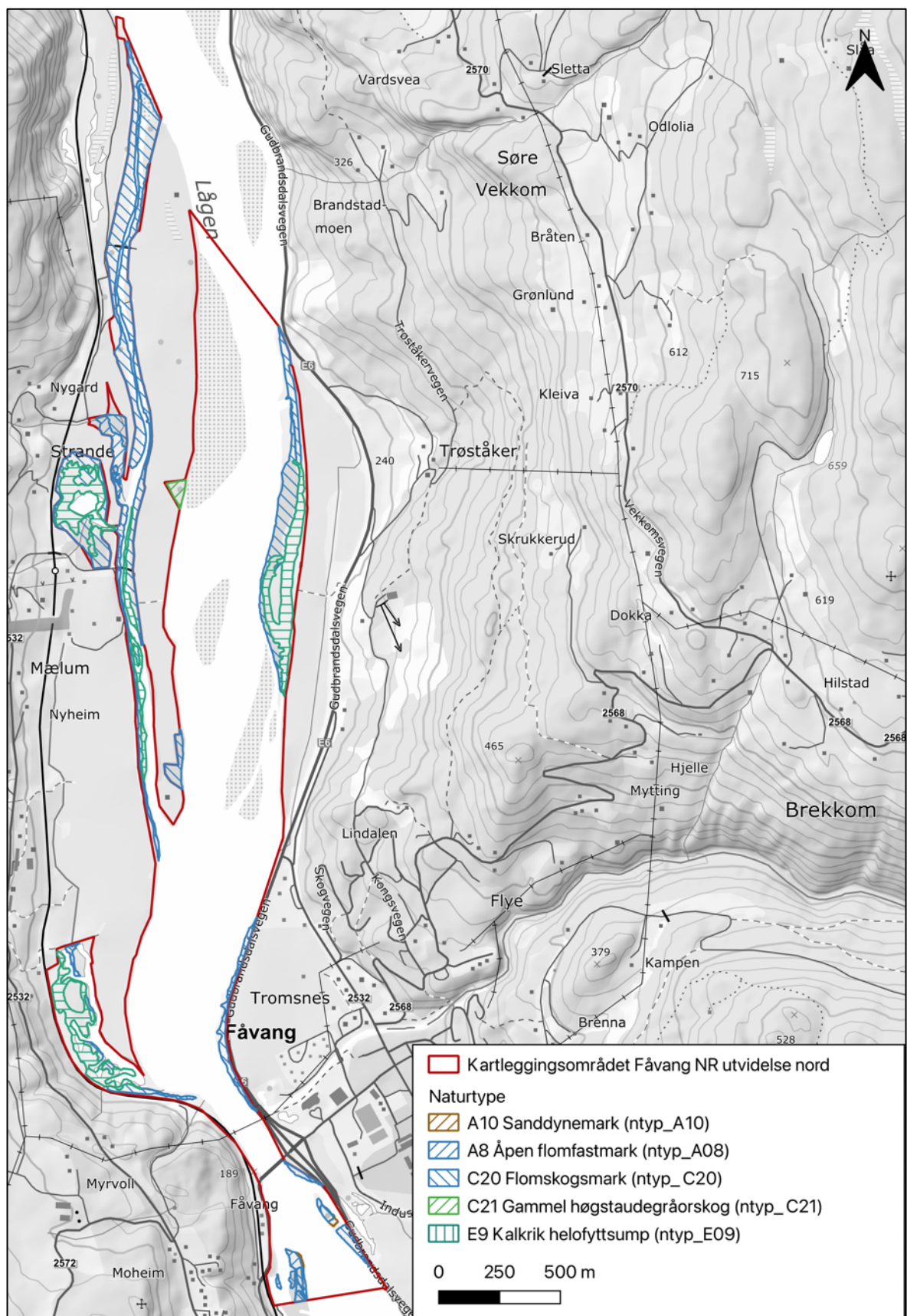

Figur 22. Kalkrik helofyttsump (VU) på Trøstakervollen med forekomst av myrstjerneblom. Foto: Geir Høitomt.

Utredningsområdet grenser i nokså stor grad mot dyrket mark og landbruksveger, og flere lange strekninger med til dels smale kantsoner både mot Lågen og mot tilgrensende helofyttsummer forekommer. I flere av disse kantsonene er det gjort funn av mandelpil (NT), samt enkelte funn av sumpaniskjuke (EN).

Figur 23. Smal kantzone med fint innslag av bjørk på Trøstakervollen, mellom dyrket mark og Lågen. Foto: Geir Høitomt

Figur 24. Oversiktskart som viser kartlagte naturtypelokaliteter etter Miljødirektoratets instruks i området Fåvang nord i 2024.

Tabell 6. Oversikt over kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i utredningsområdet Fåvang nord.

Områdenavn NiN Id	Naturtype (rødlistekategori)	Tilstand	Natur- mangfold	Kvalitet	Areal
Tromsa sør 3 NINFP2410176256	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	4974 m2
Tromsa sør 3 NINFP2510184266	Sanddynemark (VU)	God	Moderat	Høy	788 m2
Tromsa sør 2 NINFP2410176257	Flomskogsmark (VU)	God	Lite	Moderat	2006 m2
Tromsa sør 4 NINFP2510184267	Åpen flomfastmark (NT)	God	Lite	Moderat	594 m2
Tromsa sør 1 NINFP2410176254	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	2690 m2
Fåvang SV 3 NINFP2410176255	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	1240 m2
Fåvang SV 4 NINFP2410176260	Åpen flomfastmark (NT)	Dårlig	Stort	Moderat	5102 m2
Fåvang SV 5 NINFP2410176259	Flomskogsmark (VU)	God	Moderat	Høy	1575 m2
Fåvang SV NINFP2410176261	Flomskogsmark (VU)	God	Moderat	Høy	1197 m2
Fåvang SV 6 NINFP2410176258	Sanddynemark (VU)	God	Lite	Moderat	518 m2
Fåvang SV 1 NINFP2410176253	Åpen flomfastmark (NT)	God	Stort	Svært høy	611 m2
Sagstugua NINFP2410181520	Flomskogsmark (VU)	Moderat	Stort	Høy	5622 m2
Søre Berge 5 NINFP2510184278	Kalkrik helofyttsump (VU)	God	Moderat	Høy	36192 m2
Søre Berge 4 NINFP2410181522	Flomskogsmark (VU)	God	Moderat	Høy	1502 m2
Søre Berge 3 NINFP2410181523	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	2083 m2
Søre Berge 2 NINFP2410181521	Flomskogsmark (VU)	God	Moderat	Høy	1394 m2
Søre Berge 1 NINFP2410182250	Flomskogsmark (VU)	God	Lite	Moderat	2137 m2
Tromsa nord NINFP2410181071	Flomskogsmark (VU)	Moderat	Stort	Høy	13313 m2
Elstadvollen sør 1 NINFP2410181077	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	8328 m2
Mæhlum nord 4 NINFP2410181517	Flomskogsmark (VU)	Moderat	Moderat	Moderat	15429 m2
Mæhlum nord 6 NINFP2510184299	Kalkrik helofyttsump (VU)	God	Lite	Moderat	9967 m2
Mæhlum nord 7 NINFP2410181516	Flomskogsmark (VU)	God	Moderat	Høy	1175 m2

Områdenavn NiN Id	Naturtype (rødlistekategori)	Tilstand	Natur- mangfold	Kvalitet	Areal
Storvollen 3 NINFP2510184301	Kalkrik helofyttsump (VU)	Dårlig	Lite	Lav	6440 m2
Storvollen 2 NINFP2410181089	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	67274 m2
Trøstakervollen vest for elva NINFP2510184369	Gammel høgstaudegråorskog	God	Stort	Svært høy	4726 m2
Mæhlum nord 1 NINFP2410181519	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	30242 m2
Mæhlum nord 3 NINFP2510184302	Kalkrik helofyttsump (VU)	God	Lite	Moderat	31885 m2
Mæhlum nord 2 NINFP2410181518	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	4420 m2
Storvollen 6 NINFP2410181090	Åpen flomfastmark (NT)	God	Moderat	Høy	12618 m2
Storvollen 1 NINFP2410178482	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	63792 m2
Trøstakervollen 4NINFP2410177553	Åpen flomfastmark (NT)	God	Stort	Svært høy	1302 m2
Trøstakervollen 4NINFP2410177556	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	6794 m2
Trøstakervollen 2 NINFP2410178480	Kalkrik helofyttsump (VU)	Moderat	Stort	Høy	44719 m2
Trøstakervollen 3 NINFP2410177555	Åpen flomfastmark (NT)	God	Lite	Moderat	1181 m2
Trøstakervollen 1 NINFP2410177558	Flomskogsmark (VU)	God	Stort	Svært høy	30170 m2
Trøstakervollen 5 NINFP2410177557	Åpen flomfastmark (VU)	Moderat	Moderat	Moderat	314 m2
Trøstakervollen 3 NINFP2410177554	Flomskogsmark (VU)	God	Moderat	Høy	12657 m2

4.2.2 Ansvarsnaturtyper.

En analyse av naturtyper (etter DN-håndbok 13) og arter som tidligere Oppland fylke har et særlig forvaltningsansvar for, ga som resultat at Oppland har et slikt særlig ansvar for 20 naturtyper (Larsen & Gaarder 2015). For 8 av disse gjelder forvaltningsansvaret for typen som sådan, mens det for de resterende gjelder delnaturtyper. Kriteriene for utvelgelsen er at 20 % eller mer av forekomstene (lokaliteter/areal, antall funn eller antall individer) skal være dokumentert eller svært sannsynlig befinne seg i Oppland. Også enkelte forvaltningsmessig viktige naturtyper (helhetlige landskap) ble vurdert.

Relevante ansvarsnaturtyper for Oppland i dette undersøkelsesområdet er:

- Åpen flommark (åpen flomfastmark)
- Flomskogsmark

I tillegg har tidligere Oppland fylke et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk fordi dalene er slake og med stadige tilførsler av sideelver. Dette har ført til at flommarker har blitt dannet mer eller mindre sammenhengende i dalbunnen fra Marlo bru i Skjåk til Lalm langs Otta og fra Selsmyrin til Lågendeltaet ved Lillehammer. Bare langs de store elvene i Troms og Finnmark, til dels også langs Gaula i Sør-Trøndelag og Folla/Glomma i Hedmark, finnes like store sammenhengende flommarker som langs Lågen og Otta (Larsen & Gaarder 2015). Flommarkene langs disse elvene viser stor variasjon mht. både naturtyper og artsforekomster, og langs Lågen mellom Losna og Harpefoss er det et særlig vidt spekter av flommarkstyper på ulike substrater.

4.2.3 Forekomst av rødlistearter

Registrerte rødlistearter innenfor floraelementet i utredningsområdet Fåvang nord er listet opp i tabell 7 med truethetskategori og kjent forekomst.

Tabell 7. Oversikt over forekomst av rødlistede karplanter, moser og kransalger i utredningsområdet Fåvang nord hentet fra Artskart (Artsdatabanken 2024).

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Rødliste-status	Forekomst
Karplanter			
Evjeslirekne	<i>Persicaria foliosa</i>	EN	Berge (1984), Wold (2012)
Skogsøtgras	<i>Glyceria lithuanica</i>	VU	Regelmessig og stedvis vanlig i flomskogsmark 2024. Også noen eldre funn fra utredningsområdet i perioden 2010-2023.
Hengepiggrø	<i>Lappula deflexa</i>	VU	Eldre upresist funn, trolig innenfor utredningsområdet.
Kranstusenblad	<i>Myriophyllum verticillatum</i>	VU	Berge (2010)
Skandinaviadoggpil	<i>Salix daphniodes</i> var. <i>norvegica</i>	VU	Trøstakervollene (1984), Trøstakervollene (2010)
Myrstjerneblom	<i>Stellaria palustris</i>	VU	Nokså regelmessig forekommende i flomskogsmark, flere eldre funn fra utredningsområdet i perioden 2012-2023.
Dalfiol	<i>Viola selkirkii</i>	VU	Trøstakervollene (1984)
Hjertegras	<i>Briza media</i>	NT	Trøstakervollene (1984)
Huldregras	<i>Cinna latifolia</i>	NT	Nokså regelmessig i flomskogsmark med funn i perioden 2018-2024.
Snøull	<i>Eriophorum scheuchzeri</i>	NT	Eldre upresist funn, trolig innenfor utredningsområdet.
Vassmynte	<i>Mentha aquatica</i>	NT	Nokså regelmessig i helofyttsump med funn i perioden 2010-2024.
Klåved	<i>Myricaria germanica</i>	NT	Trøstakervollene (1984)
Storrapp	<i>Poa remota</i>	NT	Trøstakervollen nord (2010)
Mandelpil	<i>Salix triandra</i>	NT	Regelmessig og stedvis vanlig i flomskogsmark og kantsoner i 2024. Også flere eldre funn fra utredningsområdet i perioden 1940-2023.
Lind	<i>Tilia cordata</i>	NT	Eldre upresist funn, trolig innenfor utredningsområdet.
Moser			

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Rødliste-status	Forekomst
Sumpklo	<i>Drepanocladus sordidus</i>	EN	Lågen ved Trøsåker (1940)
Kjempetjernmose	<i>Calliergon megalphyllum</i>	VU	Lågen ved Trøsåker (1940)
Skvulpmose	<i>Myrinia pulvinata</i>	NT	Sør for Fåvang stasjon (2017)
Sopp			
Sumpaniskjuke	<i>Trametes suaveolens</i>	EN	Regelmessig i flomskogsmark og kantsoner i 2024. Også enkelte eldre funn fra utredningsområdet.
Opalkjuke	<i>Antrrodia hyalina</i>	VU	Trøstakervollene (2018)
Honninghvitkjuke	<i>Antrrodia mellita</i>	NT	Trøstakervollene (2018)
SUM	21 arter/321 funn		

Figur 25. Sumpaniskjuke (EN) har en meget stor forekomst i utredningsområdet, og arten vokser primært i flomskogsmark. Det foreligger imidlertid også flere funn av arten i kantsoner mot dyrket mark. Foto: Geir Høitomt.

Figur 26. Skogsøtgras (VU) forekommer primært i flomskogsmark, og må betraktes som en av karakterartene i denne naturtypen i utredningsområdet. Foto: Geir Høitomt.

4.3 Fugl

Det foreligger en nokså stor datamengde med fugleobservasjoner fra utredningsområdet i Artsobservasjoner. Med begrensede ressurser avsatt til utredningen ble innsatsen derfor konsentrert om å sammenstille eksisterende data framfor å bruke mye tid på ytterligere feltregistreringer. Registreringene er spredt gjennom hele året, men med en overvekt av observasjoner fra våren (april/mai) og høsten (august – oktober). Utredningsområdet er normalt islagt fra desember til februar/mars.

Totalt er 114 fuglearter påvist i aktuelt område, hvorav hekking er dokumentert eller sannsynlig for 30 av disse. 29 av de påviste fugleartene står på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). I alt 4 av disse hekker eller er sannsynlige hekkefugler.

Tabell 8. Sammenstilling av fugleobservasjoner i utredningsområdet (Fåvang nord) hentet fra Artsobservasjoner 31.12.2024.

Tegnforklaring:

- H: Hekking påvist, eller tydelige indikasjoner på hekking.
- h: Mulig hekkefugl.
- S: Streifgjest, bl.a. matsøk. Uten tegn til hekking.
- T: Observert bare i trekkida, vår eller høst.
- ***: Forekommer vanlig i aktuelt habitat.
- ** : Forekommer regelmessig, men relativt fåtallig.
- * : Forekommer sporadisk - fåtallig.

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Knoppsvane	H,T***		Fast hekkefugl i Strandetjern, der 1 par hadde vellykket hekking flere ganger i årene 2004 - 2011. I 2012 overtok et sangsvanepar hekkeplassen, og med unntak av et hekkeforsøk i 2014, har knoppsvanene ikke prøvd seg på hekking. Opptrer ellers vanlig i

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
			trekktida vår og høst med størstenoteringer på hhv. 8 og 20 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sangsvane	H,T***		Etablerte seg som hekkefugl i Strandetjern i 2012, der 1 par har hatt vellykket hekking i flere år (<i>Artsobservasjoner.no</i>). Ellers ses sangsvaner regelmessig på Lågen i trekk-tida vår og høst med størstenoteringer på 40 ind. 10.04.2023 (Hans Martin Høiby) og 16 ind. 27.10.2012 og 01.11.2015 (Jon Opheim).
Kortnebbgås	T***		Arten trekker regelmessig over området vår og høst i stort antall, og mellomander i enkelte år på våren. I 2023 rastet bl.a. 130 - 220 ind. i kantsonen mot Lågen ved Tromsnes gård i perioden 28.04. - 08.05. (Knut Gundersen).
Grågås	T*		Uregelmessig trekkgjest med 1 - 3 rastende ind. registrert vår og høst i perioden 2005 - 2024 (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kanadagås	T***		Regelmessig trekkgjest vår og høst med størstenoteringer på hhv. 15 ind. (11.04.2021) og 32 ind. (23.08.2024), jf. Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i> .
Gravand	T*		Sjelden trekkgjest med 3 funn langs Lågen på våren: 1 ind. 14.04.2013 (Jens Petter Ous), 1 ind. 25.05.2014 (Jon Opheim) og 2 ind. 20.05.2023 (Per Christian Moan).
Brunnakke	S,T***		Vanlig trekkgjest, som forekommer i størst antall på våren med 30 ind. som største notering 30.04.2023 (Knut Gundersen). Er mer fåtallig på høsten med opptil 12 ind. notert 02.09.2021 (Jon Opheim). Noen sommerobservasjoner i Strandetjernet kan indikere myting i dette området (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Krikkand	S,T***		Vanlig trekkgjest vår og høst, med største-notering på hhv. 76 ind. 26.04.2021 (Knut Gundersen) og 50 ind. 10.09.2010 (Bjørn Harald Larsen). Strandetjernet er et mulig myteområde for arten.
Stokkand	h,ST***		Antas å være en fast hekkefugl i Strande-tjernet, selv om dette ikke er dokumentert. Denne lokaliteten er trolig også et myte-område for arten. Ellers er stokkand tallrik på vår- og høsttrekket med største-noteringer på hhv. ca. 150 ind. 26.04.2021 og 102 ind. 11.09.2022 (Knut Gundersen).
Stjertand	T*	VU	Sjelden trekkgjest med observasjon av 1 hann 21.04.2021 (Knut Gundersen) og 1 hann 06.05.2023 (Lars Olav Granbu).
Knekkand	T*	EN	Svært sjelden trekkgjest med 1 par observert i et sumpområde sørøst for Fåvang bru, dvs. i kantsonen av området, 08.05. og 13.05.1978 (Jon Opheim).
Skjeand	T*	VU	Sjelden trekkgjest med to funn: 1 par i sumpområde sørøst for Fåvang bru, dvs. i kantsonen av området, 13.05.1978 (Jon Opheim) og 2 par Lågen ved Tromsnes 30.05.2014 (John Apeland, Per Buertange, Toril Stubberud, Sven Haugen og Jon Opheim).
Toppand	h,T***		Mulig hekkefugl i Strandetjernet. Ses årlig i trekktida vår og høst, men sjelden i store antall (<i>Artsobservasjoner.no</i>). Største enkeltobservasjon er 20 ind. 19.05.1996 (Steinar Stueflotten).
Kvinand	h,S,T***		Trolig en fast hekkefugl, selv om dette ikke er dokumentert. Observeres daglig i området gjennom hele sommerhalvåret med størst antall vår og høst, men sjelden i større antall enn 20 - 30 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Siland	T**		Fåtallig, men trolig årlig trekkgjest på våren, vanligvis mellom 1 - 4 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Laksand	h,S,T***		Mulig hekkefugl som ses gjennom hele sommerhalvåret, og ofte i flokker mellom 20 - 30 ind. i trekktida vår og høst (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Smålom	T*		Sjelden trekkgjest med en vårobservasjon; 2 ind. 19.05.2016 (Knut Gundersen).
Storlom	T**		Årlig trekkgjest med flest observasjoner på våren, som oftest mellom 1 - 5 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dvergdykker	T*	EN	Sjelden trekkgjest med to høstfunn i Strandetjernet; 1 ind. 18.09.2010 (Ragnar Ødegård, Erik Hjelmstad og Jon Opheim) og 1 ind. 08.09.2012 (Ragnar Ødegård og Jon Opheim).

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Toppdykker	T*		Sjelden trekkgjest med en vårobservasjon; 1 ind. på Lågen ved Fåvang bru 23.05.1999 (Jonas Langbråten).
Horndykker	T*	VU	Uregelmessig og fåtallig trekkgjest vår og høst med bare to kjente funn; 4 ind. 03.05.2018 (Knut Gundersen og Annbjørg Backer) og 1 ind. 06.09.2008 (Ragnar Ødegård).
Storskarv	S***	NT	Regelmessig forekomst i hele sommer-halvåret med observasjoner i tidsrommet 12.04. - 07.10. Største enkeltobservasjoner vår, sommer og høst er hhv. 11, 12 og 21 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Egretthegre	S*		Svært sjelden gjest med 1 ind. sittende i elvekanten ved Trøstakervollene 14.06.2019 (Geir Høitomt).
Gråhegre	S,T***		Regelmessig forekomst i hele sommer-halvåret fra tidlig i april til ut i november måned, vanligvis mellom 1 - 10 ind., med 18 ind. (07.10.2018) som største notering (Jens Petter Ous). Er også observert i vinterhalvåret med 1 ind. 21.12.2020 (Jon Opheim).
Rødglenne	S*		Svært sjelden streifgjest med 1 ind. på næringssøk over dyrket mark og i kantsonen mot Lågen mellom Tromsnes og Trøstakervollene 3.-05.09.2021 (Per Lavrans Bådshaug og Odd Helge Tunheim).
Havørn	S*		Uregelmessig streifgjest med tre kjente funn: 1 ind. 27.10.2012 (Jon Opheim), 1 ind. 05.12.2012 (Stein Ola Haugom og 1 ind. 28.12.2015 (Geir Gaarder).
Sivhauk	S*	NT	Svært sjelden gjest med en observasjon; 1 årsunge på næringssøk over innmark og i kantsonen mot Lågen ved Tromsnes 31.08.2019 (Knut Olav Raen og Øyvind Raen).
Myrhauk	S/T*	EN	Sjelden gjest med 2 ad. fugler observert i kantsonen av Lågen ved Fåvang 25.07.2018 (Kåre Solbakken).
Hønsehauk	S*	VU	Observeres sjelden i kantsonen av området på næringssøk. 1 ind. sett jakte over sumpområdene nordvest for Fåvang bru 16.11.2021 (Ragnar Ødegård).
Spurvehauk	S**		Opptre trolig årlig og regelmessig på næringssøk, selv om bare et par høstobservasjoner er rapportert fra området (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Musvåk	S,T*		Uregelmessig og fåtallig på næringssøk og trekk. Fire observasjoner er kjent: 1 ind. 15.06.2009 (Jon Opheim), 2 ind. 05.06.2018 (Kåre Solbakken), 1 ind. 20.09.2018 (Margaret M. Eggen) og 1 ind. 16.11.2021 (Ragnar Ødegård).
Fjellvåk	T*		Sjelden, men trolig en nokså regelmessig trekkgjest over området, selv om bare ett funn er rapportert; 1 ind. 27.04.2017 (Even Dehli).
Fiskeørn	S,T*	VU	Sjelden gjest med 1 ind. på trekk 04.05.2016 (Knut Gundersen) og 1 ind. på næringssøk 01.06.2020 (Arne Johs. Mortensen).
Tårnfalk	T**		Trolig årlig og regelmessig på trekk og næringssøk, selv om bare en observasjon er kjent; 1 ind. i kanten av Trøstaker-vollene 22.04.2017 (Annbjørg Backer).
Dvergfalk	S,T*		Uregelmessig trekk- og streifgjest som bare er registrert et par ganger, men som nok opptre vanligere. 1 hunnfugl ved Fåvang bru 29.12.2017 (Stein Ola Haugom) og 1 ind. i samme område 02.03.2023 (Kjell Larsen og Lisbeth Hernes).
Vandrefalk	S**		Arten har en kjent hekkeplass rett utenfor området, og er derfor jevnlig å se på næringssøk. Paret ble sett med 3 utfløyne unger ved Fåvang bru 25.07.2018 (Kåre Solbakken).
Sothøne	T*	VU	Sjelden gjest med 1 ind. i Strandetjernet 17.09.2011 (Jon Opheim og Rune Nilsson).
Trane	S,T***		Vanlig trekkgjest vår og høst, med rastende flokker på opp mot ca. 30 ind. Flokker på inntil ca. 15 ind. har også flere ganger holdt seg i området midtsommers (juni og juli). Trana har forøvrig faste mellomlandingsplasser 3 - 10 km lenger nord (Ringebu- og Fryavollene) med flere 100 ind. på våren og høsten.
Tjeld	H*	NT	Uregelmessig hekkefugl, som ankommer området i april (<i>Artsobservasjoner.no</i>). 1 par hekket på en grusbanke sør for Fåvang bru i 2003, men ble tatt av flommen i begynnelsen av juni

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
			måned. Ellers hadde 1 par vellykket hekking (3 unger) på et jorde rett utenfor området i 2000 (Dag Leonard Fjeldstad).
Sandlo	T**		Fåttallig, men trolig nesten årlig trekkgjest vår og høst. 1 - 2 ind. er observert på våren og høsten i 2021 - 2023 (Knut Gundersen).
Vipe	T**	CR	Tidligere en vanlig trekkfugl, spesielt på våren, med flokker på flere ti-talls ind. Senest for 15 - 20 år siden ble det sett flokker på 65 ind. (07.04.2005) og 56 ind. (11.04.2009). På høsten er største observasjon 50 ind. 03.08.1981 (Jon Opheim). I de seneste 5 årene er det bare sett opp til 10 - 12 ind. på det meste (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kvartbekkasin	T*		Sjelden trekkgjest på senhøsten med følgende to funn: 1 ind. i sump nordvest for Fåvang bru 28.10.2019 og 1 ind. i mudderholdig vik øst for Fåvang jern-banestasjon 28.10.2022 (Ragnar Ødegård og Sven Haugen).
Enkeltebekkasin	h,T***		Mulig hekkefugl ved Strandetjern. Ellers en vanlig trekkgjest vår og høst med enkeltobservasjoner på opp mot 10 - 15 ind. i september og oktober (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Storspove	h,T**	EN	1 ind. i sumpområde nordvest for Fåvang bru 30.06.1975 (Jon Opheim) indikerte hekking. Arten er ellers for noen ti-år tilbake påvist hekkende på innmark ved Tromsnes, rett utenfor området (Dag Leonard Fjeldstad). Ellers ses arten årvisst på trekket, spesielt på våren. I de seneste ca. 10 årene har flokker på inntil 10 - 14 ind. vært observert et fåtall ganger (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødstilk	T**	NT	Fåttallig, men regelmessig trekkgjest på våren, som oftest bare med 1 - 2 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gluttsnipe	T**		Regelmessig trekkgjest på våren med registrerte antall på mellom 1 - 7 ind. i april og mai måned (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Skogsnipe	T**		Nokså fåttallig, men regelmessig trekk-gjest både vår og høst med registrerte antall på mellom 1 - 6 ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>). 1 ind. i sumpområde nordvest for Fåvang bru 30.06.1975 (Jon Opheim) kan indikere at den hekker i kantsonen av området.
Grønntilk	T*		Trolig årvisst trekkgjest vår og høst i lite antall, selv om få observasjoner er innrapportert (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Strandsnipe	h,T**		Sannsynlig hekkefugl som har tilhold i området gjennom store deler av sommerhalvåret. Ses i mindre flokker (opp mot ca. 10 ind.) under trekket (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dvergmåke	T*	VU	Svært sjelden gjest med 1 observert ungfugl (1K) på sandbanke i grense-området til reservatet 12.09.2016 (Margaret M. Eggen). Funnet er fotodokumentert.
Hettemåke	S,T*	CR	Sjelden art som de siste 5 årene bare er registrert med hhv. 1 ind. 29.04.2019 og 3 ind. 15.04.2022 (Knut Gundersen). Arten var vanligere for noen ti-år tilbake og var da regelmessig å se i området i trekketida vår og høst (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Fiskemåke	S,T***	VU	Forekommer regelmessig gjennom hele sommerhalvåret med størst antall vår og høst. Enkelteobservasjoner på hhv. ca. 70 og 75 ind. er bl.a. rapportert i mai og august måned. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sildemåke	S,T*		Forekommer uregelmessig og fåttallig. 1 - 5 ind. er registrert 5 ganger i mai - august måned i årene 2015 - 2019 (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråmåke	S,T***	VU	Opptrer regelmessig og til dels i stort antall gjennom mye av sommerhalvåret, likevel med størst ansamlinger på høsten. Her nevnes bl.a. hhv. 157 ind. 21.10.2008 og 134 ind. 15.08.2019 (Jon Opheim). På våren og sommeren ligger antallet som regel på noen ti-talls ind. (Knut Gundersen og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svartbak	S/T*		Sjelden gjest med bare en kjent observasjon; 2 ind. sammen med gråmåker i kanten av Lågen ved Tromsnes 20.09.2018 (Margaret M. Eggen).

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Lomvi	S*	CR	Svært sjelden gjest. 1 trafikk-drept ind. funnet i kanten av E6 mot Lågen ved Tromsnes 18.09.2012 (Jon Opheim).
Ringdue	S,T***		Selv om lite er innrapportert blir arten jevnlig sett både i flokker og enkeltvis i og over området (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Spurveugle	S*		Uregelmessig og fåtallig med bare en observasjon; 1 ind. ved Strandetjernet 05.10.2008 (Jon Opheim).
Jordugle	T*		Uregelmessig og fåtallig trekkgjest med ett funn; 1 ind. i kantsonen mot Lågen på Trøstakervollene 06.05.2023 (Lars Olav Granbu).
Tårnseiler	S,T***	NT	Hekker i bebyggelsen i Fåvang og ses regelmessig i varierende antall på næringssøk i området i hele sommer-halvåret (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Grønnspekk	S**		Fåtallig, men trolig nokså regelmessig i kantsonene av området. Enkeltfugler er både hørt og observert flere steder på våren og høsten (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Svartspekk	S*		Fåtallig og uregelmessig forekomst i kantsonen av området med bare ett rapportert funn: 1 ind. 28.10.2019 (Ragnar Ødegård og Sven Haugen).
Flaggspekk	S**		Den vanligste spettearten, selv om det bare er innrapportert noen funn i kantsonen av området (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Dvergspett	S*		Ses sjelden og fåtallig på næringssøk. Følgende to observasjoner er kjent: 1 ind. i flommarksskog nordvest for Fåvang bru 10.09.2010 (Jon Opheim) og 1 hunn i kantsonen mot Lågen på Trøstakervollene 20.05.2023 (Per Christian Moan).
Sanglerle	T*		Sjelden og tilfeldig trekkgjest med bare en observasjon (ukjent antall) fra 12.04.2015 (Knut Gundersen).
Sandsvale	S,T***	VU	Observeres jevnlig i hele sommer-halvåret (<i>Artsobservasjoner.no</i>). En koloni i Myhre grustak på vestsida av Fåvang bru, som i 2024 telte ca. 100 reirhull i bruk, har våtmarkene langs Lågen som sin viktigste «matkilde». Nevnte koloni telte for 20 år siden nærmere 500 bebodde reirhull (Opheim 2024).
Låvesvale	S,T***		Arten hekker i nærområdet og ses regelmessig i store deler av sommer-halvåret, både i forbindelse med trekk og næringssøk (<i>Artsobservasjoner.no</i>). Antall på ca. 30 ind. er notert over Strandetjernet 06.06.2015 (Jon Opheim).
Taksvale	S,T***	NT	Observeres regelmessig i store deler av sommerhalvåret, men i størst antall under trekket vår og høst (<i>Artsobservasjoner.no</i>). Ca. 25 ind. er notert over Strandetjernet 06.06.2015 (Jon Opheim).
Trepiplerke	S,T*		Mulig hekkefugl i kantsonen mot området, bl.a. 1 syngende ind. i Kleivberga nordøst i området 14.05.2011 (Jon Opheim). Ellers antas arten å være en fast trekkgjest vår og høst, men pga. stor likhet med heipiplerke blir den ofte oversett/underrapportert.
Heipiplerke	T***		Vanlig på trekket vår og høst. Flokker på opptil 100 ind. er observert (20.04.2016 v/Knut Gundersen).
Gulerle	T**		Trolig en årvisst trekkgjest både vår og høst, selv om lite er rapportert utover 2 rastende ind. ved Fåvang bru 21.05.1977 (Jon Opheim).
Vintererle	S,T**		Sparsom hekkefugl i tilgrensende områder, og som regnes som en årlig trekkgjest vår og høst i lite antall. Den er også flere ganger observert på nærings-søk i juni og juli måned (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Linerle	H,T***		Hekkefugl i kantsonen av området, og som ses jevnlig gjennom hele sommer-halvåret. Under trekket vår og høst kan den opptre i store flokker, bl.a. ca. 50 ind. 29.04.2016 (Knut Gundersen).
Sidensvans	S,T**		Uregelmessig forekomst på senhøsten og vinteren, som i enkelte år med god tilgang på bær (spesielt rognebær) kan opptre i store antall. Størstenotering i området er 72 ind. 09.01.2022 (Ragnar Ødegård og Lise Caspersen).
Fossekal	S,T**		Årlig forekomst i lite antall (1 - 3 ind.) vår og høst, samt i små åpne råk i enkelte milde vintrer (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gjerdsmett	T**		Fåtallig art som hekker i nærområdet, og som antagelig er nokså årvisst vår og høst. Ved Strandetjernet er enkeltfugler observert

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
			12.09.2009 (Jon Opheim) og 28.10.2019 (Ragnar Ødegård og Lise Caspersen).
Jernspurv	h,S,T**		Mulig hekkefugl som har tilhold i kant-sonen av området i store deler av sommerhalvåret, og som opptrer regelmessig i trekktida vår og høst. Arten blir i nokså stor grad underrapportert (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødstrupe	H,S,T***		Vanlig art med tydelige indikasjoner på hekking i kantsonen av området, og som ses vanlig i trekkseongen vår og høst (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Blåstrupe	T*		Trolig en art som besøker området nokså regelmessig i trekktida vår og høst, selv om bare en rapportering er kjent; 1 ind. i sumpområdet nordvest for Fåvang bru 24.08.2000 (Roger Karlsen).
Buskskvett	h**		Fåttallig, men sannsynlig nesten årlig hekkefugl. 1 syngende hann i kantsonen mot Lågen sør for Fåvang bru 21.05.1977 (Jon Opheim) og 1 par i egnet hekkebiotop på Trøstakervollene 09.05.2023 (Lars Olav Granbu).
Steinskvett	T**		Trolig nokså regelmessig trekkgjest vår og høst, selv om bare en observasjon er innrapportert: 7 ind. i kantsonen mot Lågen på Trøstakervollene 09.05.2023 (Lars Olav Granbu).
Svarttrost	h,S,T***		Vanlig art som observeres jevnlig i området, særlig i kantsonene, der den trolig også hekker (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråtrost	h,S,T***		Tallrik hekkefugl i tilgrensende områder, og noen par hekker muligens innenfor registreringsområdet. Opptrer i tillegg vanlig på trekket vår og høst - til dels i store flokker (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Måltrost	T***		Vanlig trekkgjest vår og høst, gjerne sammen med andre trostearter. Blir ofte oversett/underrapportert (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Rødvingetrost	h,S,T***		Vanlig art som observeres jevnlig i kant-sonen til området gjennom hele sommerhalvåret, og som må antas å hekke (lokal info).
Munk	h**		Svært sannsynlig hekkefugl med syngende hanner registrert både ved Strandetjernet 09.06.21012 (Jon Opheim) og i strandsonen ved Fåvang bru 27.06.2021 (Martin Fauskanger Andersen).
Gransanger	h,T**		Trolig en nokså fast hekkefugl med syngende hanner i egnede biotoper. Er også registrert i trekktida på høsten (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Løvsanger	h,S,T***		Vanlig art gjennom hele sommer-halvåret, som svært sannsynlig hekker (lokal info. og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Gråfluesnapper	h*		Fåttallig, men sannsynlig hekkefugl i kantsonen av området. 1 par observert i egnet biotop ved utløpet av Tromsa 28.05.1982 (Jon Opheim).
Svarthvit fluesnapper	h**		Relativt fåttallig, men svært sannsynlig en årlig hekkefugl i noen av de skog-bevokste kantsonene mot området, bl.a. ble 2 syngende hanner ved utosen av Tromsa elv 28.05.1982 (Jon Opheim).
Granmeis	S**	VU	Observeres fåttallig, men jevnlig i de skogkledte kantsonene. Den er mer sjelden i innenfor registreringsområdet, hvor bare 1 ind. er rapportert på næringssøk ved Strandetjernet 13.10.2013 (Jon Opheim).
Svartmeis	S**		Opptrer fåttallig, men nokså regelmessig i kantsonen av området, ofte sammen med andre meiser på næringssøk høst og vinter. Er bare en gang rapportert inne i registreringsområdet; 1 ind. ved Strandetjernet 05.10.2008 (Jon Opheim).
Blåmeis	h,S**		Forekommer nokså vanlig til alle årstider og antas å hekke i de skogkledte kantsonene (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kjøttmeis	H,S***		Påvist hekkende i skogkledt kantsonen mot Lågen. Ses ellers regelmessig på næringssøk til alle årstider (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Spettmeis	S*		Fåttallig, men nokså regelmessig å se i de skogkledte kantsonene. Inne i registreringsområdet er den bare notert en gang: 1 ind. langs Lågen ved Fåvang stasjon 14.05.2015 (Ole Knut Steinset).
Nøtteskrike	S**		Fåttallig, men ses nokså regelmessig på næringssøk, spesielt på høsten (lokal info. og <i>Artsobservasjoner.no</i>).

Art	Status	Rødliste-kategori	Kommentar
Skjære	h,S***		Vanlig å se til alle årstider, og hekker ved bebyggelse tett inntil området, trolig også i registreringsområdet (lokal info. og <i>Artsobservasjoner.no</i>). I krattskogen som ligger inntil sumpområdet nordvest for Fåvang bru ble det 16.11.2021 registrert 22 ind. på nattekvist (Ragnar Ødegård).
Kaie	S***		Streiffugl som ses til alle årstider, ofte i mindre flokker. I nærområdet er flokker på inntil ca. 50 ind. registrert (<i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kråke	h,S***		Vanlig å se til alle årstider. Hekker i til-grensede kantsone, kanskje også inne i registreringsområdet. Utenom hekke-tida ses arten i til dels store flokker (lokal info. og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Ravn	S***		Observeres til alle årstider på nærings-søk, men som oftest overflyvende ind. På høst og vinter noen ganger i mindre flokker (lokal info. og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Stær	S,T*	NT	Var tidligere en vanlig art i området, men som i de senere årene bare er observert i mindre antall (lokal info). Sist observert i området 18.10.2018 med 4 ind. (Margaret M. Eggen).
Gråspurv	S*	NT	Observeres fåtallig og uregelmessig på nærings-søk i kantsonen på østsida av Fåvang bru, senest 1 ind. 07.08.2024 (Rune Zakariassen og Anne Stine Zakariassen). Arten har en liten hekke-bestand tilknyttet bebyggelsen i dette nærområdet (lokal info).
Pilfink	S**		Observeres regelmessig til alle årstider i ytterkanten av området, bl.a. i kant-sonen mot Lågen ved Tromsnes (Jon Opheim). Er også registrert med 2 ind. ved Strandetjernet 18.09.2016 (Jon Opheim).
Bokfink	h,S,T***		Vanlig art som hekker i tilgrensede kantsone, kanskje også inne i registreringsområdet. Vår og høst ses til dels store flokker på trekk (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Bjørkefink	T***		Manglende rapportering, men arten ses årlig i varierende antall på trekket vår og høst (Jon Opheim og lokal info).
Grønnfink	S**	VU	Til tross for få innrapporteringer regnes arten som årviss på nærings-søk i store deler av året, til dels i mindre flokker, bl.a. 5 ind. langs Lågen ved Tromsnes 16.11.2013 (Jon Opheim).
Stillits	S*		Sjelden gjest med to kjente funn: 1 ind. 16.09.2017 (Jan Olav Nybo) og 2 ind. 08.07.2021 (Per Morten Selle).
Grønnsisik	S***		Vanlig art som ses jevnlig på nærings-søk til alle årstider, særlig høst og vinter da den kan opptre i store flokker, bl.a. minimum 100 ind. ved Strandetjernet 28.10.2019 (Ragnar Ødegård og Sven Haugen).
Gråsisik	S***		Vanlig art som ofte blir underrapportert. Den ses jevnlig på nærings-søk, særlig høst og vinter da den kan opptre i store flokker (Jon Opheim og lokal info).
Rosenfink	h**	NT	Sjelden og fåtallig art som trolig hekker i enkelte år. Ved Strandetjernet ble det registrert hele 3 syngende hanner 19.06.2004 (Dag Leonard Fjeldstad) og 1 syngende hann 05.06.2007 (Jon Opheim). I området Tromsnes - Fåvang bru er det observert 1 syngende hann 05.06.2007 (Jon Opheim), 05.08.2008 (Rune Solvang) og 29.05.2023 (Pål Usterud Rønningen).
Dompap	S***		Vanlig art som ses jevnlig på nærings-søk, særlig høst og vinter da den kan opptre i mindre flokker (lokal info. og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Kjernebiter	S*		Sjelden gjest. 1 ind. ble registrert i kantsonen av området ved Fåvang 20.06.2008 (Kjell Solbakken).
Gulspurv	h,S**	VU	Relativt vanlig å se i store deler av året, og som svært sannsynlig er en årviss hekkefugl. Par med hekkeindikasjon ble senest registrert på Trøstakervollene 09.05.2023 (Lars Olav Granbu). På høsten kan den ofte ses i mindre flokker i jordbrukslandskapet (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).
Sivspurv	h,S,T***		Flere par hekker med stor sannsynlighet ved Strandetjernet og i sumpområdene nord for Fåvang bru, der flere syngende hanner er registrert. Opptrer også regelmessig i trekk-tida vår og høst (lokal info og <i>Artsobservasjoner.no</i>).

Figur 27. Det er gjort spredte funn av dvergdykker (EN) i utredningsområdet. Illustrasjonsfoto: Thor Østbye.

Utredningsområdet har sin klart viktigste funksjon i ornitologisk sammenheng som rasteplass under vår- og høsttrekket. Sandbankene i elveløpet benyttes som hvile- og rasteplasser og kan ha nokså store ansamlinger av våtmarksfugl. Eksempler på store antall er bl.a.: sangsvane (40 individer 10.04.2023), kortnebbgås (maks. 220 individer), brunnakke (30 individer 30.04.2023), krikvand (76 individer 26.04.2021), stokkand (150 individer 26.04.2021), storskarv (NT) (maks. 21 individer), vipe (CR) (65 individer 07.04.2005) og fiskemåke (VU) (maks. 70 individer).

I ornitologisk sammenheng er det viktig med et nettverk av rasteplasser langs trekkrutene som benyttes vår og høst. Utredningsområdet (sammen med bl.a. Fåvang naturreservat) inngår i den svært viktige trekkruta som følger Mjøsa og Gudbrandsdalen, og hvor også flere andre verneområder er opprettet for å ivareta viktige rasteplasser.

Som hekkeområde har utredningsområdet noe mindre verdi, men flere arter våtmarksfugl og spurvefugl finner egnede hekkeplasser i området. Eksempler på hekkefugler er knoppsvane, sangsvane, stokkand, tjeld (NT), enkeltbekkasin, rødstrupe, buskskvett, grå fluesnapper og rosenfink (NT).

4.4 Annen fauna

Pattedyr

Flaggermusfaunaen i undersøkelsesområdet er utilstrekkelig kjent, men data fra Artskart viser at nordflaggermus (VU) er registrert i eller nær området (bl.a. 1 ind. 22.10.2003 og 1 ind. 4.8.2003 (begge funn Kjell Isaksen)). Også ett funn av storflaggermus (EN) foreligger i umiddelbar nærhet 22.07.2003 (Kjell Isaksen) og begge artene forekommer trolig også innenfor i utredningsområdet.

Under feltarbeidet i 2024 ble det sett mye spor etter vinterbeiting av elg i utredningsområdet. Nåværende Fåvang naturreservat og tilgrensende områder er kjent for stor tetthet av elg, spesielt i snørike vintre, og utredningsområdet inngår i dette viktige hjorteviltområdet.

Også arter som bever og oter synes å opptre regelmessig i tilstøtende deler av Fåvang naturreservat, og begge artene forekommer trolig også nokså regelmessig i utredningsområdet. Ellers forekommer arter som elg, rådyr, grevling, rødrev og mink (SE), samt flere smågnager- og spissmusarter relativt vanlig i området.

Fisk

Data fra Artskart viser at i alt 12 fiskearter er påvist i Lågen ved utredningsområdet. Dette er artene gullbust, brasme, sik, lake, abbor, karuss, mort, elveniøye, harr, ørret, ørekyt og steinsmett. Lågen med sine sideelver er den største gyteelva for storaure fra Mjøsa. Storauren i Lågen finnes på strekningen fra Mjøsa og 78 km opp til Harpefossen, som utgjør et naturlig vandringshinder. Samtidig er det en betydelig del av storauren i elva som ikke vandrer ned i Mjøsa, men benytter Lågen, og da i første rekke Losna, Jevne- og Gillebofjorden som innsjø. Losnavatnet regnes derfor som leveområde for en egen storaurestamme som benytter tilløpselvene til innsjøen som gyte- og oppvekstområde. Leveområdet til storørretbestanden(e) i Losnavatnet antas primært å være begrenset til strekningen mellom Hovdefossen i Øyer kommune og Harpefoss kraftverk, som utgjør et naturlig vandringshinder (Museth 2018). Dervo (2020) peker på Lågen med Losna som en storørretlokalitet som har svært stor verdi og som er kandidat til nasjonalt storørretvassdrag.

4.5 Samlet vurdering av naturverdier

4.5.1 Naturtyper og flora

De største naturverdiene i utredningsområdet (Fåvang nord) er knyttet til flomskogsmark (VU) og kalkrike helofyttsumper (VU), og det er kartlagt henholdsvis 22 og 5 lokaliteter av disse naturtypene. Innslaget av rødlistearter er svært stort, og totalt er 21 rødlistearter innen floraelementet påvist. Det er særlig grunn til å framheve de meget store forekomstene av sumpaniskjuke (EN), skogsøtgras (VU) og myrstjerneblom (VU).

Tabell 9. Oversikt over rødlistearter i flommarkene i utredningsområdet Fåvang nord.

Rødlistekategori	Art
Sterkt truet (EN)	Evjeslirekne, sumpaniskjuke, sumpklo
Sårbar (VU)	Dalfiol, hengepiggfrø, kjempejernmose, kranstusenblad, myrstjerneblom, opalkjuke, skandnaviadoggpil, skogsøtgras
Nær truet (NT)	Hjertegras, honninghvitjuke, huldreblom, klåved, lind, mandelpil, skvulpmose, snøull, storapp, vassmynte

En kombinasjon av nokså store arealer og hyppig forekomst av rødlistearter gjør at de fleste flomskogsmarkene har høy til svært høy lokalitetskvalitet. Flere av de opprinnelige arealene med flomskogsmark i dette området er blitt redusert etter ulike typer inngrep (oppdyrking, vegbygging mm), og de intakte arealene representerer dermed en unik rest av dette flomskogsmiljøet med meget stor bevaringsverdi.

I tillegg har tidligere Oppland fylke et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk.

Samlet vurderes utredningsområdet (Fåvang nord) å ha nasjonal verdi som naturtype og for flora, der særlig kvalitetene og alle truede artene knyttet til flomskogsmark og kalkrik helofyttsump er viktig for vurderingen.

4.5.2 Fugleområde

Utredningsområdet (Fåvang nord) er et viktig rasteområde for vannfugl og våtmarkstilknyttede arter. Området fungerer som raste- og hvileområde for en lang rekke arter under vårtrekket og høsttrekket. I tillegg er området et viktig næringssøksområde for flere arter i sommerhalvåret, samt som hekke- og myteområde. Totalt er 114 fuglearter påvist i utredningsområdet, og flere av disse opptrer i relativt høye antall.

I ornitologisk sammenheng er det avgjørende viktig med et nettverk av rasteplasser langs trekkrutene som benyttes vår og høst. Fåvang naturreservat inngår i den svært viktige trekkruta som følger Mjøsa og Gudbrandsdalen, og hvor flere verneområder er opprettet for å ivareta viktige våtmarksområder. En utvidelse av Fåvang naturreservat sikrer viktige delområder som benyttes av en lang rekke arter, og bidrar dermed til en styrking av dette viktige nettverket.

Av de påviste fugleartene står i alt 29 arter på gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021). Rødlisteartene fordeler seg med 3 kritisk truede (CR), 4 sterkt truede (EN), 13 sårbare (VU) og 9 nær truede (NT) arter.

Tabell 10. Oversikt over rødlistete fuglearter (Artsdatabanken 2021) i utredningsområdet Fåvang nord.

Rødlistekategori	Art
Kritisk truet (CR)	Vipe, hettemåke, lomvi
Sterkt truet (EN)	Knekkand, myrhauk, dvergdykker, storspove
Sårbar (VU)	Horndykker, skjeand, stjertand, fiskeørn, hønsehauk, sothøne, dvergmåke, gråmåke, fiskemåke, granmeis, sandsvale, grønnfink, gulspurv
Nær truet (NT)	Storskarv, sivhauk, tjeld, rødstilk, stær, gråspurv, tårnseiler, taksvale, rosenfink

Isolert sett har utredningsområdet Fåvang nord sterkt regionalt til nasjonal verdi som trekkområde, mens en samlet vurdering med hele Fåvang naturreservat gir nasjonal verdi.

4.5.3 Annen fauna

Området er også del av et større leveområde for nordflaggermus (VU) og trolig storflaggermus (EN), samt viktige leveområder for hjortevilt (elg og rådyr), bever og oter.

Utredningsområdet inngår i et større leveområde for 12 fiskearter, der både områder for næringssøk samt gyte- og oppvekstområder inngår. Losnavatnet regnes som leveområde for en egen storaurestamme som benytter tilløpselvene til innsjøen som gyte- og oppvekstområde. Dervo (2020) peker på Lågen med Losna som en storørretlokalitet som har svært stor verdi og som er kandidat til nasjonalt storørretvassdrag.

Med bakgrunn i eksisterende kunnskap vurderes utredningsområdet Fåvang nord å ha regional verdi for annen fauna.

4.5.4 Samlet vurdering av naturverdi

Utredningsområdet (Fåvang nord) har store naturfaglige kvaliteter knyttet til naturtyper, flora og fauna. Totalt er 50 rødlistearter påvist i utredningsområdet (fugl 29 arter, karplanter 15 arter, moser 3 arter, sopp 3 arter).

Det er store naturverdier i utredningsområdet knyttet til flomskogsmark (VU) og kalkrike helofyttsumper (VU), og det er kartlagt henholdsvis 22 og 5 lokaliteter av disse naturtypene. Innslaget av rødlistearter er svært stort, og totalt er 18 rødlistearter innen floraelementet påvist. Det er særlig grunn til å framheve de meget store forekomstene av sumpaniskjuke (EN), skogsøtgras (VU) og myrstjerneblom (VU).

En kombinasjon av nokså store arealer og hyppig forekomst av rødlistearter gjør at de fleste flomskogsmarkene har høy til svært høy lokalitetskvalitet. Flere av de opprinnelige arealene med flomskogsmark i dette området er blitt redusert etter ulike typer inngrep (oppdyrking, vegbygging mm), og de intakte arealene representerer dermed en unik rest av dette flomskogsmiljøet med meget stor bevaringsverdi.

I tillegg har tidligere Oppland fylke et vesentlig ansvar for å bevare store flommarksystemer og store ferskvannssystemer med intakte økologiske prosesser, først og fremst Gudbrandsdalslågen med de største sideelvene. Disse flommarkene er unike også i norsk målestokk.

Av særlig stor verdi er også områdets funksjon som raste- og matletingsområde for våtmarksfugl. Våtmarksområdene langs Gudbrandsdalslågen er viktige brikker i et nettverk av våtmarker som ligger i en av hovedtrekkene for fugl i Norge, langs de store dalførene på Østlandet (Fylkesmannen i Oppland 1982). Disse lokalitetene har ulik utforming og er tilgjengelige i ulike perioder avhengig av snøsmelting, isgang og vannstand. I tillegg dekker lokaliteten et stort spenn i naturtyper, og tilfredsstillende dermed en lang rekke arters krav til matsøk, skjul mm. Utredningsområdet nord for Fåvang naturreservat er en svært viktig brikke i dette samspillet.

En samlet vurdering av naturverdiene i utredningsområdet Fåvang nord gir nasjonal verdi. Området grenser mot Fåvang naturreservat, og dette styrker denne verddivurderingen ytterligere.

Figur 28. Flomskogsmark (VU) og åpen flomfastmark (NT) i utredningsområdet. Foto: Geir Høitomt.

4.6 Forvaltningsrelevante problemstillinger

4.6.1 Fremmede arter

Fremmede arter er en økende trussel mot naturtyper og stedegne arter i Norge (Artsdatabanken 2023). I arealene som grenser til utredningsområdet (bl.a. i Fåvang naturreservat) er det påvist relativt store forekomster av fremmedartene alaskakornell (SE) og kjempespringfrø (SE). Disse artene bekjempes aktivt innenfor verneområdet. Det ble ikke gjort funn av disse artene i

utredningsområdet, men spredningspotensialet fra nærliggende forekomster er stort. Både alaskakornell og kjempespringfrø har betydelig spredningspotensiale i utredningsområdet og raske tiltak for å fjerne eventuelle forekomster er viktig.

Utredningsområdet har i tillegg forekomst av flere fremmedarter, der spesielt kjempesøtgras (SE) har en viss utbredelse. Arten ble særlig påvist i søndre del av området, og hadde en relativt stor forekomst i åpen flomfastmark og helofyttsump øst for Fåvang stasjon. Arten kan danne kompakte bestander og fortrenge naturlige arter, og eksempelvis er det påvist nedgang i forekomst av myrstjerneblom (VU) ved Lierelva etter invadering av kjempesøtgras (Miljødirektoratet 2023).

4.6.2 Forsøpling

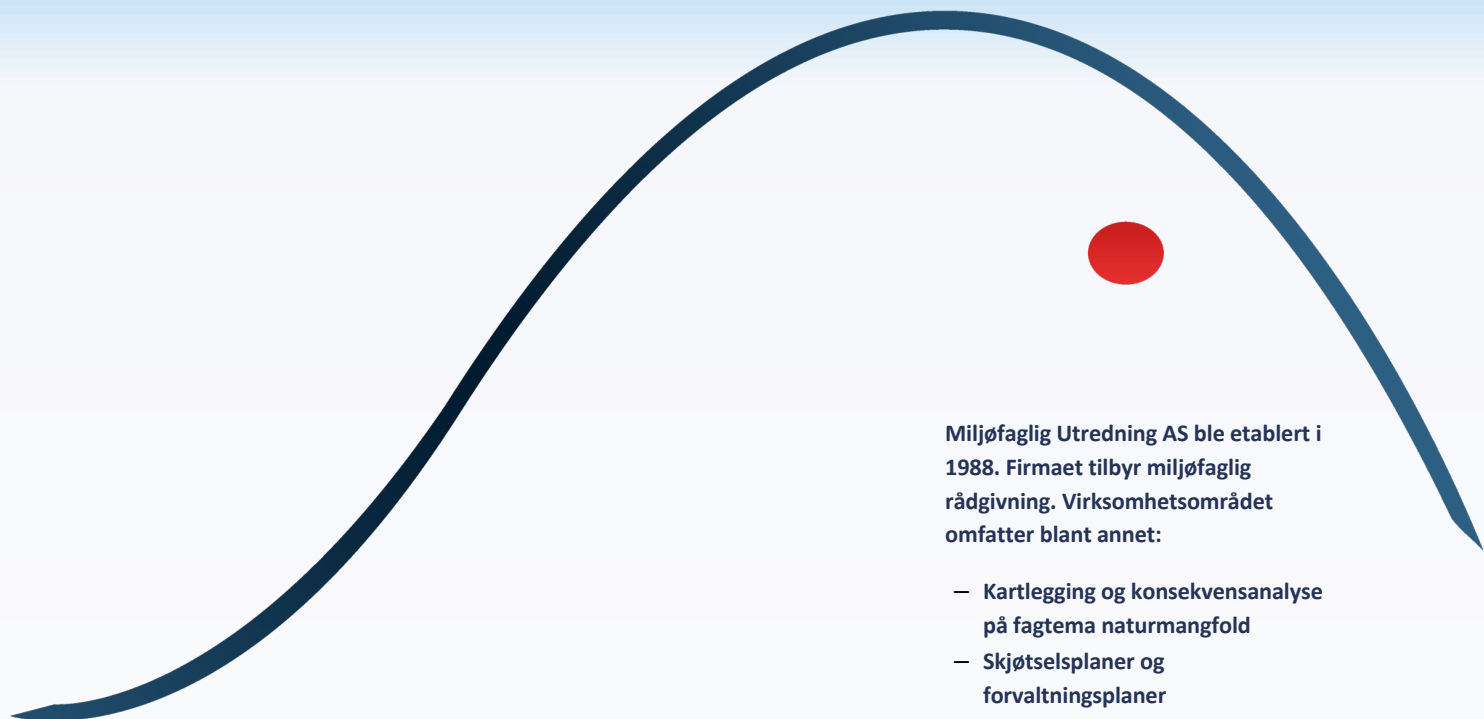
Noen mindre utfyllinger med noe søppel/skrot ble sett i kantsoner i utredningsområdet. I kantsoner forekom også noe småsøppel (isopor, tomkanner og løsplast) som har blitt spredt med flomvann og vind. En større flom i Ottavassdraget i 2018 tok med seg over 20 000 kubikkmeter Glasopor fra fabrikkkanlegget i Bismo. Glasopor ble spredt med flomvatnet og spredte seg også i deler av utredningsområdet. Under feltarbeidet til denne rapporten ble Glasopor sett på enkelte steder i bakevjer, flomskogsmark og kantsoner.

Det bør organiseres regelmessig søppelrydding i et eventuelt verneområde i Fåvang nord.

5 KILDER

- Artsdatabanken. 2018a. Norsk rødliste for naturtyper 2018.
<https://www.artsdatabanken.no/rodlisefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2018b. Fremmedartslista 2018.
<https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021.
<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodliseforarter/2021/>
- Artsdatabanken. 2024a. Natur i Norge. Hentet 31.12.2024 fra
<https://www.artsdatabanken.no/NiN>
- Artsdatabanken. 2024b. Artskart. Hentet 31.12.2024 fra <https://artskart.artsdatabanken.no/>
- Breili, A. Midteng, R. og Wold. O. 2013. Supplerende kartlegging av naturtyper i flommark i Gudbrandsdalen.
- Dervo, B. 2020. Forslag til strategi for bevaring og utvikling av bestandene av storørret. Miljødirektoratet rapport M-M-1786-2020.
- Erikstad, L., Husteli, B., Dahl, R. og Heldal, T. (2018). Delta, Landform. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Artsdatabanken, Trondheim. Hentet 31.12.2024 fra: <https://artsdatabanken.no/RLN2018/169>
- Folkestad, A.O. 1978. Fylkesvis oversikt over ornitologiske viktige våtmarksområder i Norge, Oppland. Miljøverndepartementet. 42 s
- Fremstad, E. 1998. Flommark langs Glåma i Hedmark. En botanisk inventering. Flykesmannen i Hedmark, miljøvernavdelingen. Rapport 7/98. 99 s. + vedlegg.
- Fylkesmannen i Oppland. 1982. Utkast til verneplan for våtmarksområder i Oppland fylke.
- Gundersen, K. 2023: Fåvang naturreservat – forslag til utvidelse. Registreringer av vannfugl i 3 soner som er aktuelle for vern. Rapport 20 s.
- Gundersen, K. 1978. Fugleregistreringer på Fåvangsvollene og fra baksia i Fåvang. Rapport N.O.F. avd. Oppland. 9 s.
- Høitomt, G. 2014: Forvaltningsplan for Fåvang naturreservat. Rapport Kistefos Skogtjenester AS.
- Larsen, B. H. & Gaarder, G. 2015. Ansvarsnaturtyper og ansvarsarter for Oppland fylke. Miljøfaglig Utredning Rapport 2015-7: 1-119, ISBN: 978-82-8138-757-7.
- Miljødirektoratet 2022. Kartleggingsinstruks – Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. M-2209.
- Miljødirektoratet 2024. Naturbase. Hentet 30.1.2025.
- Museth, J., Dervo, B., Brabrand, Å., Heggenes, J., Karlsson, S. & Kraabøl, M. 2018. Storørret i Norge. Definisjon, status, påvirkningsfaktorer og kunnskapsbehov. NINA Rapport 1498. Norsk institutt for naturforskning.
- NGU 2024a. Norges geologisk undersøkelse. Berggrunnskart. Hentet 31.12.2024 fra https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/
- NGU 2024b. Norges geologisk undersøkelse. Løsmassekart. Hentet 31.12.2024 fra https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/
- Often, A. 1996. Kongsvinger-området. Blyttia 54 (2): 92-93.

- Olsen, K. M. (red), 1996. Kunnskapsstatus for flaggermus i Norge. NZF-rapport.
- Opheim, J. 2024. Sandsvale i Oppland. Bestandsregistreringer i 2024. Rapport BirdLife Norge, avdeling Oppland. 43 s.
- Opheim, J. 2013: Fåvang naturreservat, Ringeby kommune. Ornitologisk rapport. Kistefos Skogtjenester AS. 24 s.
- Sundfør, W. 1977. Rapport om grovregistreringen av våtmarker i Oppland fylke. 1977. 57 s. + vedlegg.
- Sundfør, W. 1979. Ornitologisk verneverdige våtmarker i Oppland fylke. Rapport om våtmarksregistreringene i 1977 og 1978. 129 s.
- Ødegaard, F. mfl. 2011. Sandområder – et hotspot-habitat. Hentet 31.12.2024 fra <https://www.nina.no/archive/nina/pppbasepdf/rapport/2011/712.pdf>

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaet tilbyr miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

- Kartlegging og konsekvensanalyse på fagtema naturmangfold
- Skjøtselsplaner og forvaltningsplaner
- Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)
- FoU-virksomhet
- Kurs og foredrag

Hjemmeside: www.mfu.no

Org.nr.: 984494068 MVA